НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗВІТ

експертної групи

Заклад вищої освіти	**Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**
Освітня програма	**70487 Технології захисту навколишнього середовища**
Рівень вищої освіти	**Магістр**
Спеціальність	**G2 Технології захисту навколишнього середовища**

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – https://naqa.gov.ua/

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	**Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**
Назва ВСП ЗВО	*не застосовується*
ID освітньої програми в ЄДЕБО	**70487**
Назва ОП	**Технології захисту навколишнього середовища**
Галузь знань	**G Інженерія, виробництво та будівництво**
Спеціальність	**G2 Технології захисту навколишнього середовища**
Спеціалізація (за наявності)	*відсутня*
Рівень вищої освіти	**Магістр**
Вид освітньої програми	**Освітньо-професійна**

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	**Гребенюк Тетяна Володимирівна, Яніцька Софія Володимирівна, Петрук Роман Васильович (керівник)**
Залучений представник роботодавців	*не застосовується*
Дати візиту до ЗВО	**19.10.2026 р. – 21.10.2026 р.**

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	**https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/magistr/vso-tzns-mag-70487.pdf**
Програма візиту експертної групи	**https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/accredit/akredit_OP/magistr/program_visit_mag_70487.pdf**

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

І. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

ІІ. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Експертна група дійшла висновку, що освітньо-професійна програма «Технології захисту навколишнього середовища» другого (магістерського) рівня за спеціальністю G2 у Одеському національному університету імені Мечникова загалом відповідає вимогам критеріїв 1–9, і за кожним із них визначила рівень відповідності В. Програму розроблено на основі Стандарту вищої освіти (наказ МОН від 04.03.2020 № 378). Її обсяг становить 90 кредитів ЄКТС, з яких 24 кредити (27 %) припадає на вибіркові компоненти, а зміст відповідає предметній області спеціальності та меті, узгодженій із місією університету. Правила прийому, процедури визнання результатів навчання, форми контролю й атестація у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи нормативно врегульовані та доступні. Кадрове забезпечення, освітнє середовище, процедури внутрішнього забезпечення якості та відкритість інформації про програму відповідають вимогам. Часткову відповідність встановлено за певними підкритеріями, проте ці недоліки стосуються переважно доказовості й документування і дозволяють досягнати результатів навчання, проте потребують усунення. Позитивні практики: 1. Роботодавці залучаються до керівництва практикою, захисту кваліфікаційних робіт і виїзних занять на підприємства з переробки відходів. 2. Курси, створені в міжнародних проєктах DAAD і TransLearnN, розміщені на платформі Університету сталого розвитку в Еберсвальді й дають змогу здобувачам скористатися віртуальною мобільністю в умовах воєнного стану.

Недоліки

1. Відомостях і ОПП наведено різні реквізити стандарту (накази № 378 і № 1421), а у матриці результат щодо природоохоронного законодавства закріплено за іноземною мовою. Мета узагальнена й не відображає радіоекологічного, інженерно-фізичного та регіонального складників. Врахування ринку праці не підкріплене даними а коло залучених стейкголдерів вузьке. 2. Немає єдиного преліку силабусів, за даною ОПП, натомість інсує загальноуніверситетський каталог і окремо каталоги різних ОПП факультету, проте у публічному доступі його не існує за даною ОПП. 3. Опитування здобувачів і випускників охоплюють вузьке коло питань щодо критеріїв оцінювання, прозорості контролю та доброчесності. 4. Не визначено індивідуальних потреб НПП і результативності їхнього підвищення кваліфікації, існує слабка система мотивування НПП. 5. Не конкретизовано обладнання й програмне забезпечення в розрізі освітніх компонентів та їх зв'язок із результатами навчання (ПР03, ПР12). 6. Не визначено відповідальних і строків оновлення інформації на сайті, немає каналу технічного зворотного зв'язку, результати громадського обговорення й вплив пропозицій на зміни в ОП документовано несистемно.

Рекомендації

1. Гаранту ОПП покращити внутрішню перевірку документів перед поданням. Переглянути матрицю результатів і компонентів, закріпивши ПР13 за відповідним правовим змістом, і оновити таблицю результатів, методів та оцінювання. 2. Групі забезпечення ОПП при наступному перегляді уточнити мету програми, відобразивши радіоекологічний, інженерно-фізичний і регіональний складники. 3. Гаранту ОПП Закріпити компоненти й форми формування громадянських і соціальних навичок, оприлюднити єдиний каталог вибіркових компонентів із анотаціями (чи силабусами/робочими програмами) для даної ОПП. 4. До початку 2027/2028 н. р. забезпечити щорічну участь щонайменше одного зовнішнього фахівця в аудиторному навчанні, а до кінця 2026/2027 н. р. запровадити індивідуальні плани професійного розвитку НПП. 5. До початку 2027/2028 н. р. створити перелік «ОК – обладнання й ПЗ – ПРН» із роками придбання, а з 2026/2027 н. р. включити до опитувань блоки про ресурси, роботодавців і сайт, готуючи аналітичні звіти з рішеннями, відповідальними та строками. 6. Налагодити збір даних про кар'єрний шлях випускників спільно з відділом сприяння працевлаштуванню. 7. До початку 2027/2028 н. р. формалізувати оновлення сайту, до кінця 2026/2027 н. р. створити канал технічного зворотного зв'язку й публічно фіксувати результати громадського обговорення

ІІІ. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітньо-професійна програма «Технології захисту навколишнього середовища» розроблена на основі Стандарту (https://osvita.ua/doc/files/news/718/71882/183-technology-zachisty-seredovisa-M.pdf) вищої освіти за спеціальністю 183 Технології захисту навколишнього середовища для магістерського рівня (наказ МОН України від 04.03.2020 № 378). Програма містить інтегральну компетентність, сім загальних і шість спеціальних компетентностей та чотирнадцять програмних результатів навчання. До них у ОПП додано три спеціальні компетентності та два програмні результати, позначені як додаткові, які відображають регіональний контекст і використання методів моделювання. Відповідність програмних результатів обов'язковим освітнім компонентам, зокрема виробничій практиці та кваліфікаційній роботі, показано в матрицях ОПП. Обсяг програми становить 90 кредитів ЄКТС, з яких 66 припадає на обов'язкові й 24 на вибіркові компоненти, а атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Мета та результати навчання орієнтовані на розв'язання складних задач в умовах невизначеності, що відповідає дескрипторам сьомого рівня Національної рамки кваліфікацій (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text). Тому структура й зміст ОПП загалом створюють умови для досягнення результатів навчання, визначених Стандартом. У Відомостях про самооцінювання названо два різні накази щодо стандарту (№ 378 від 04.03.2020 та № 1421 від 23.12.2021), реквізити затвердження програми у Відомостях і на титульній сторінці ОПП не збігаються, а Національну рамку кваліфікацій у ОПП і Відомостях названо за різними постановами Кабінету Міністрів України. Окремі програмні результати співвіднесено з компонентами, які не пов'язані з ними безпосередньо: результат (ПР13) щодо використання знань природоохоронного законодавства закріплено, зокрема, за дисципліною «Іноземна мова за професійним спрямуванням». ЕГ відзначає, на кафедрі розробником даної ОП в університеті є одни із розробників стандарту ВО (Герасимов О.І.) за 183 спеціальністю (https://osvita.ua/doc/files/news/718/71882/183-technology-zachisty-seredovisa-M.pdf), а рецензент Стандарту ВО є одночасно і рецензентом даної ОПП (Скалозубов В.І.)., що також посилює відповідність за даним критерієм.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за спеціальністю «Технології захисту навколишнього середовища» відсутній, а освітньо-професійна програма не передбачає присвоєння професійної кваліфікації. За результатом навчання здобувачам присвоюється освітня кваліфікація «магістр з технологій захисту навколишнього середовища». Тому вимоги щодо виконання професійного стандарту до цієї програми не застосовуються. Водночас у ОПП враховано орієнтири, які визначають професійну діяльність випускників. У розділі про працевлаштування наведено перелік професій за Класифікатором професій ДК 003:2010, серед яких інженер з охорони навколишнього середовища, інженер з техногенно-екологічної безпеки, інженер-технолог з очищення води, інженер з природокористування та науковий співробітник у галузі інженерної справи. Програмні результати навчання відображають типові професійні завдання за цими посадами, зокрема розроблення систем екологічного управління відповідно до вимог ISO 14004, проєктування систем поводження з відходами, оцінювання впливу промислових об'єктів на довкілля та впровадження відновлюваних джерел енергії. На потреби практики вказали і роботодавці, які брали участь в обговоренні програми, зокрема щодо здатності застосовувати міжнародні екологічні стандарти на підприємствах. Експертна група зазначає, що заклад не навів аналізу суміжних професійних стандартів, які могли б бути орієнтиром для змісту програми, а перелік посад у ОПП не зіставлено з вимогами до відповідних професій. Також у матеріалах немає підтвердження того, що наявність профільних професійних стандартів перевірялася станом на момент перегляду програми у 2025 році. Експертна група рекомендує закладу зафіксувати результати перевірки Реєстру професійних стандартів (https://register.nqa.gov.ua/uk/standards), зіставити перелік посад випускників зі стандартами суміжних професій і за потреби враховувати їх під час наступних переглядів ОПП.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Метою освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища» визначено підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних до критичного мислення та розв'язання складних завдань у сфері технологій захисту довкілля. Програма має сформувати комплекс знань, умінь і навичок для застосування сучасних технологій захисту навколишнього середовища та прийняття відповідальних рішень. Підготовка ґрунтується на комплексному підході до захисту елементів довкілля від наслідків техногенезу, екологізації виробничої діяльності та сприяння сталому розвитку громад і регіонів. Мету сформульовано зрозуміло, вона відповідає спеціальності, рівню вищої освіти та змісту програмних результатів навчання, зокрема тим, що стосуються управління відходами, екологічного менеджменту, оцінювання ризиків і проєктування систем захисту довкілля. Заклад пов'язує мету програми з візією університету (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/strategyonu.pdf) як провідного науково-освітнього центру Чорноморського регіону та з принципом сталого розвитку, закладеним у його стратегічних документах. Як приклад наведено стратегічну ціль «Green Campus», яка передбачає раціональне поводження з відходами та розроблення

дорожньої карти кліматичної нейтральності. Практична реалізація мети підтверджується тим, що освітні компоненти, зокрема з управління відходами, альтернативної енергетики та сталого розвитку регіонів, відповідають напрямам, які університет визначає пріоритетними. Експертна група рекомендує закладу уточнити мету програми з урахуванням її особливостей, зіставити її з чинним стратегічним документом університету та конкретними цілями розвитку факультету й надати докази такого зіставлення. ЕГ відзначає, що хоча формально вузького фокусу у ОПП немає, проте його відзначають усі учасники освітнього процесу, і він зводиться до радаційної безпеки. Студенти у вибірковому блоці слухають одразу три дисципліни з радіоекології, окрім цього практичні з цього напряму також студенти виконують на обовязковій дисципліні "Інженерно-фізичні аспекти захисту навколишнього середовища". На думку ЕГ такий фокус не виправданий з точки зору подальшого працевлаштування, оскільки на ринку праці є потреба в фахівцях широкого профілю, зокрема, на зустрічі зі стейкхолдерами, керівник НВК "УкрЕкоПром" виявив зацікавлення в випускниках, які володіють знаннями з переобки відходів та природоохороних аспектах проектування різного роду котлів.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мету й програмні результати навчання формували за участю основних груп заінтересованих сторін. Здобувачі та випускники різних років, зокрема магістранти кафедри екології та охорони довкілля, брали участь у засіданнях робочої групи та висловлювали побажання щодо змісту програми й розподілу аудиторної та самостійної роботи. Право здобувачів вносити пропозиції закріплено в положенні про освітні програми, а результати опитувань розглядає гарант. Роботодавці, зокрема директор ТОВ «Науково-виробнича компанія «Укрекопром»» та заступник директора ТОВ «Центр екологічної безпеки», висловлювали бачення щодо практичних кейсів, і за їхніми пропозиціями суттєво розширено тематику кваліфікаційних робіт. До матеріалів додано відгук представника «Центру екологічної безпеки» та рецензію професора «Одеської політехніки», який наголосив на потребі посилити інженерно-фізичну складову. Академічна спільнота долучалася через обговорення з представниками інших закладів вищої освіти й наукових установ, а голова громадської організації «Екологічні новини» запропонувала посилити блок управління відходами, що відображено в змісті програми. Водночас докази врахування потреб стейкголдерів у чинній редакції ОПП (2025 р.) неповні. У розробниках програми зазначено чотирьох осіб, з яких лише один представляє зовнішнього стейкголдера. Імена студентів, що брали участь в обговореннях, стосуються попередніх років, а участі нинішніх здобувачів у перегляді 2025 р. не підтверджено. Рад роботодавців заклад поки не створив, а постійної форми взаємодії із зовнішніми стейкголдерами в наданих матеріалах не описано. Відгуки роботодавців і рецензії не показують, які саме зміни в тексті ОПП спричинили кожен із них. Результати опитувань здобувачів і випускників наведено лише узагальнено, без даних про кількість респондентів, а випускників (перший випуск 2018 р.) системно не опитували. Твердження про участь представників органів державної влади в обговоренні 2025 р. не підкріплено документами. Експертна група рекомендує закладу залучати здобувачів і випускників до складу робочої групи, створити раду роботодавців із визначеним порядком роботи, документувати пропозиції стейкголдерів і рішення за ними та регулярно оприлюднювати результати опитувань із зазначенням вибірки.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Заклад пов'язує мету й програмні результати навчання з сучасними тенденціями розвитку інженерної екології: зміщенням акценту від ліквідації наслідків забруднення до його запобігання, принципами сталого розвитку та циркулярної економіки, декарбонізацією, відновлюваною енергетикою й управлінням відходами. Ці напрями відображено в обов'язкових компонентах програми, зокрема в дисциплінах з альтернативної енергетики, управління промисловими й побутовими відходами та оцінювання техногенних ризиків. Врахування національних пріоритетів повоєнної відбудови заклад обґрунтовує потребою в фахівцях з відновлення довкілля, а регіональний контекст співвідносить зі стратегічною ціллю «Екологічна безпека, збереження природного капіталу» Стратегії відновлення та розвитку Одеської області до 2027 року. Науковий складник забезпечується дослідженнями викладачів у сфері управління відходами, радіоекології та сталого розвитку, а результати стажувань і міжнародних проєктів (DAAD, Erasmus+) дали змогу вивчити досвід Університету сталого розвитку в Еберсвальде. Досвід аналогічних програм вивчено системно. Заклад зіставив ОПП із програмами КПІ, Львівської політехніки, Вінницького національного технічного університету, Житомирської політехніки та Одеського національного технологічного університету, а також проаналізував сім іноземних програм. Для вітчизняних аналогів визначено відмінності у фокусі, зокрема поєднання міждисциплінарної траєкторії та радіоекологічного напряму. Водночас, твердження про моніторинг ринку праці не підкріплено даними про вакансії, запити роботодавців чи результати опитувань, а відомості про працевлаштування випускників узагальнені. Регіональну специфіку заклад описує як інтегровану в робочі програми, проте серед обов'язкових компонентів немає такої, що безпосередньо присвячена прибережним, морським чи портовим темам, а в програмних результатах вона відображена слабо. Радіоекологічна складова, яку названо ключовою особливістю програми, не виділена в компетентностях і результатах навчання. Аналіз іноземних програм має переважно описовий характер: не показано, які конкретні рішення з них запроваджено. Перелік посад у ОПП включає «підприємства технологічного та інформаційного сектору», що слабо узгоджується з профілем спеціальності. Експертна група рекомендує закладу підкріпити визначення мети й результатів навчання даними про ринок праці й випускників, відобразити регіональну та радіоекологічну специфіку в програмних результатах і навести конкретні рішення, запозичені з вітчизняних та іноземних аналогів. Також ЕГ радить залучати до формування мети ОП представників органів влади в природоохоронній сфері (Держекоінспекція, Мінприроди,

обласні управління), оскільки за відомостями СО випускники працевлаштовуються в тому числі і в органах державної влади.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку про високий рівень відповідності освітньої програми вимогам Критерію 1 «Проєктування освітньої програми». Повна відповідність за підкритерієм 1.1., оскільки освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти; 1.2., оскільки зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів, оскільки професійний стандарт за спеціальністю відсутній, програма не передбачає присвоєння професійної кваліфікації, а орієнтири професійної діяльності (посади за ДК 003:2010) у ОПП враховано. Часткова відповідність за підкритеріями: 1.3., оскільки освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти, мета сформульована зрозуміло, але вона узагальнена й не відображає заявлених особливостей програми: радіоекологічної, інженерно-фізичної, регіональної; 1.4., оскільки мета та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін, проте коло залучених стейкхолдерів досить вузьке, що обмежує дану ОПП до в плані підготовки фахівців для розвязання широкого кола завдань; 1.5., оскільки мета та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних програм, проте аналіз врахування ринку праці та регіанального контексту відображено досить обмежено. Позитивні практики за критерієм 1: Заслуговує на увагу багаторічна наукова й навчальна традиція підготовки фахівців із радіоекології та інженерно-фізичного захисту довкілля, яка стала основою програми й забезпечена профільною лабораторною базою та викладачами з відповідними дослідженнями. Позитивним є системне вивчення вітчизняних і зарубіжних аналогів, що поєднано з використанням досвіду міжнародних проєктів, зокрема співпраці з Університетом сталого розвитку в Еберсвальде, і розробленням навчальних курсів за результатами цих проєктів. Також варто відзначити зіставлення освітніх компонентів із цілями сталого розвитку ООН, яке забезпечує зв'язок змісту програми з глобальними й національними пріоритетами. Варто відзначити, що викладачі даної кафедри долучилися до розробки Стандарту ВО за даною спеціальністю, що лиш посилює відповідність за даним критерієм

Недоліки

1. У Відомостях про самооцінювання та в ОПП наведено різні реквізити стандарту вищої освіти (накази МОН № 378 від 04.03.2020 і № 1421 від 23.12.2021). 2. Матриця відповідності програмних результатів освітнім компонентам містить співвіднесення, які непрямо пов'язані зі змістом результатів. Зокрема, результат щодо знання природоохоронного законодавства закріплено за дисципліною з іноземної мови й не закріплено за окремим компонентом з правових питань). 3. Мета програми сформульована узагальнено й не відображає заявлених особливостей, тобто радіоекологічного та інженерно-фізичного складників і регіонального фокусу. 4. Твердження про врахування ринку праці й регіонального контексту не підкріплені даними про вакансії, запити роботодавців чи працевлаштування випускників. Регіональна й радіоекологічна специфіка слабо відображена в програмних результатах навчання та переліку обов'язкових компонентів. Аналіз іноземних програм має описовий характер без вказівки на запозичені рішення, а перелік посад випускників містить сектор, який слабо узгоджується з профілем спеціальності.

Рекомендації

1. При наступному перегляді ОПП уніфікувати у Відомостях та ОПП реквізити стандарту вищої освіти. Покращити внутрішню перевірку Відомостей і додатків перед поданням до Агентства. 2. При наступному перегляді ОПП переглянути матрицю відповідності програмних результатів освітнім компонентам і закріпити кожен результат за тими компонентами, зміст яких безпосередньо його формує. Розглянути закріплення результатів щодо природоохоронного законодавства за відповідним змістом (окремим компонентом або модулем). Оновити таблицю відповідності програмних результатів, методів навчання й оцінювання. 3. При наступному перегляді ОПП уточнити мету програми, відобразивши в ній радіоекологічний та інженерно-фізичний складники й регіональний фокус, а також зіставити її з чинним стратегічним документом університету та конкретними цілями розвитку факультету. Зафіксувати це зіставлення документально. Залучити до складу робочої групи здобувача або випускника та представника роботодавців, закріпивши це наказом. Створити раду роботодавців із затвердженим положенням, планом засідань і порядком врахування її рішень. Документувати кожну пропозицію стейкголдерів, рішення щодо неї та внесену зміну, а відгуки й рецензії прив'язувати до конкретної редакції ОПП. Проводити опитування здобувачів і випускників із фіксацією вибірки й оприлюднювати результати. Запровадити регулярне відстеження кар'єрних траєкторій випускників. 4. При наступному перегляду ОПП провести аналіз та підкріпити визначення мети й результатів навчання даними про ринок праці: аналізом вакансій, запитами роботодавців, результатами опитувань і даними про працевлаштування випускників. Відобразити регіональну та радіоекологічну специфіку в програмних результатах і змісті обов'язкових або вибіркових компонентів. У описі аналогів вказати конкретні

рішення, запозичені з вітчизняних та іноземних програм, і привести перелік посад випускників у відповідність до профілю спеціальності.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища» становить 90 кредитів ЄКТС за терміну навчання 1 рік 4 місяці. Це відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» щодо обсягу програми магістра (від 90 до 120 кредитів) і, за даними закладу, обсягу, визначеному Стандартом за спеціальністю. Обов'язкові освітні компоненти становлять 66 кредитів, а вибіркові 24 кредити, тобто близько 27 %, тому вимога закону про право вибору не менш як 25 % кредитів виконана. Обсяги обов'язкових дисциплін коливаються від 3 до 6 кредитів, виробнича практика має 6 кредитів, кваліфікаційна робота 12 кредитів, а сума обсягів усіх обов'язкових компонентів дорівнює 66. Вибіркова частина в ОПП представлена вісьмома компонентами по 3 кредити. За структурно-логічною схемою нерівномірним є співвідношення обсягів окремих дисциплін: «Іноземна мова за професійним спрямуванням» має 8 кредитів (по 4 у двох семестрах із різними формами контролю), тоді як «Екологічний менеджмент» має 3 кредити. Заклад не обґрунтував такий розподіл потребами досягнення програмних результатів. Дисципліну «Принципи управління промисловими і побутовими відходами» розбито на дві частини по 3 кредити між другим і третім семестрами, що ускладнює оцінювання її як цілісного компонента. У Відомостях показник 73 % названо і часткою самостійної роботи, і часткою обов'язкових компонентів, а розрахунок співвідношення аудиторного й самостійного навантаження не наведено. Вибіркові компоненти в ОПП подано без назв. Під час роботи ЕГ в фокус групах було сказано, що студенти "вибирають" одразу три дисципліни близькі за своєю суттю до "радіоекології", причому студенти не змоли відповісти відмінності між ними. В університетському переліку цих дициплін немає (https://onu.edu.ua/uk/infostud/universytetskyi-kataloh-vybirkovykh-dystsyplin). Експертна група рекомендує закладу навести в ОПП розподіл усіх компонентів за семестрами, обґрунтувати обсяги дисциплін, зокрема іноземної мови, оприлюднити каталог вибіркових компонентів за даною ОПП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища» має чітку структуру. Обов'язкові компоненти поділено на цикл загальної підготовки (екологічний менеджмент, методологія та організація наукових досліджень, іноземна мова за професійним спрямуванням) і цикл фахової та практичної підготовки (сталий розвиток регіонів, альтернативна енергетика, управління відходами, екологізація процесів техногенезу, інженерно-фізичні аспекти захисту довкілля, ризики від техногенної діяльності, виробнича практика та кваліфікаційна робота). Структурно-логічна схема показує послідовність вивчення за трьома семестрами: у першому семестрі закладено основи (альтернативна енергетика, екологізація, інженерно-фізичні аспекти), у другому їх розвиває проєктування систем захисту й оцінювання ризиків, а третій присвячено практиці й кваліфікаційній роботі. Матриці відповідності показують зв'язок компонентів із компетентностями та програмними результатами, а кожен результат охоплено кількома компонентами. Усе це дає підстави вважати, що програма загалом забезпечує досягнення заявленої мети. Водночас окремі результати забезпечуються непрямо: результат щодо знання природоохоронного законодавства співвіднесено з дисципліною з іноземної мови, а результати з моделювання (ПР16 і СК09) не мають спеціалізованого компонента, хоча потребують відповідних методів і програмного забезпечення. Структура циклу загальної підготовки непропорційна: іноземна мова займає 8 кредитів, а екологічний менеджмент 3. Дисципліну з управління відходами розбито на два семестри з окремими формами контролю, а практика й кваліфікаційна робота (18 кредитів) припадають на один семестр, що ускладнює оцінювання їх вкладу. Вибіркову частину в тексті ОПП подано лише як вісім безіменних компонентів по 3 кредити, тому читачу ОПП оцінити її змістовий зв'язок із програмою неможливо. ЕГ радить одразу в тексті ОПП навести перелік вибіркових компонентів, або зробити посилання на сторінку за тким переліком. Щодо загальнокультурних і громадянських компетентностей та здатності аналізувати суспільні процеси, перелік загальних компетентностей їх прямо не містить. Заклад стверджує, що вони формуються через «індивідуальну соціально-орієнтовану роботу» та окремі дисципліни, проте не наведено ні конкретних форм такої роботи, ні відповідних компонентів чи результатів оцінювання. Аналіз соціально-економічного стану регіонів частково передбачено результатами ПР01 і ПР06, але

зв'язок із громадянськими компетентностями не розкрито. Експертна група рекомендує закладу закріпити в програмі компоненти або модулі, що формують громадянські й загальнокультурні компетентності та вміння аналізувати суспільні процеси, оприлюднити каталог вибіркових компонентів саме за даною ОПП.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Предметну область, яку ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» подає у профілі програми, сформульовано за предметною областю Стандарту ВО: об'єктом вивчення є сучасні природоохоронні технології та забезпечення екологічної безпеки, цілями навчання є розв'язання складних задач захисту довкілля в умовах невизначеності, а теоретичний зміст охоплює наукові концепції, принципи й технології захисту навколишнього середовища на загальнодержавному, регіональному та локальному рівнях. Освітні компоненти цій області відповідають. Дисципліни з альтернативної енергетики, управління промисловими й побутовими відходами, екологізації процесів техногенезу, інженерно-фізичних аспектів захисту довкілля, оцінювання техногенних ризиків і проєктування систем захисту та сталого розвитку регіонів прямо стосуються технологій захисту довкілля й екологічної безпеки на різних територіальних рівнях. Практична підготовка та кваліфікаційна робота спрямовані на розв'язання комплексних задач із дослідженнями та інноваціями, що відповідає заявленим цілям навчання. Методи, перелічені в предметній області, зокрема моделювання техногенно-екологічної безпеки, фізичні, хімічні та фізико-хімічні методи, методи проєктування систем захисту, представлені у змісті дисциплін, а для інструментів і обладнання заклад зазначає наявність лабораторних комплексів для радіометричних і дозиметричних вимірювань. Водночас радіоекологічну складову, яку заклад вважає ключовою особливістю програми, не відображено ні в предметній області, ні в назвах компонентів, ні в компетентностях і результатах навчання, тому її місце в змісті програми з поданих матеріалів встановити неможливо. Кілька методів, що входять до предметної області, наприклад медико-біологічні методи та числове моделювання, мають недостатнє відображення в обов'язковій частині: окремого компонента з відповідним змістом немає, а програмне забезпечення для цього в матеріалах не названо. Для більшості дисциплін як обладнання вказано лише мультимедійні засоби й платформу Moodle, а наявність очисного обладнання та засобів природоохоронних технологій, яку передбачає предметна область, документально не підтверджена. Зміст дисципліни «Екологічний менеджмент» у поданих матеріалах має переважно економічне спрямування, яке слабко співвіднесено з предметною областю технологій захисту довкілля. Експертна група рекомендує закладу відобразити радіоекологічну складову у змісті та результатах навчання, показати, у яких компонентах реалізуються методи моделювання та медико-біологічні методи, документально підтвердити наявність обладнання та програмного забезпечення й оприлюднити перелік вибіркових компонентів.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища» передбачає вибіркові компоненти обсягом 24 кредити ЄКТС із 90, тобто близько 27 %, що перевищує мінімальні 25 %, встановлені законодавством. Вибіркова частина представлена вісьмома компонентами по 3 кредити із заліком як формою контролю. Здобувач може обирати дисципліни як із каталогу освітньої програми, так і з загальноуніверситетського каталогу. Порядок вибору регламентують положення (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents) про вільний вибір навчальних дисциплін (редакція 2024 р.) та про індивідуальну освітню траєкторію (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhenya-indyvidualna-osvitnya-traektoriya.pdf), а індивідуальний навчальний план здобувач формує разом із деканатом на кожний навчальний рік. Крім дисциплін, здобувач за відомостями закладу обирає тему кваліфікаційної роботи, базу практики та тематику науково-дослідної роботи. Положення про академічну мобільність і про визнання результатів неформальної та інформальної освіти розширюють можливості траєкторії, а в робочих програмах наведено рекомендовані онлайн-курси. Вибіркові компоненти в ОПП подано без назв, їхнє розміщення за семестрами не показано, а каталог вибіркових дисциплін освітньої програми у матеріалах не наведено, тому оцінити реальне наповнення та змістову узгодженість вибору неможливо. Усі вибіркові компоненти віднесено до циклу фахової та практичної підготовки, а вісім дисциплін по 3 кредити потребують достатньої кількості пропозицій у каталозі, щоб вибір був справжнім. З урахуванням чисельності здобувачів (один першого курсу та троє другого) заклад не показав, як забезпечується реальна можливість вибору за відсутності мінімальної кількості охочих для відкриття дисципліни і чи були випадки, коли обрану дисципліну не відкривали. Під час роботи фокус груп зі студентами, вони не змогли пояснити, яка процедура пердставлення вибіркових дициплін, і на думку ЕГ вибір студенти роблять неусвідомлено. Експертна група рекомендує закладу запровадити правила забезпечення вибору за малої кількості здобувачів, зокрема через університетський каталог.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка за освітньо-професійною програмою «Технології захисту навколишнього середовища» передбачена виробничою практикою обсягом 6 кредитів ЄКТС у третьому семестрі та кваліфікаційною роботою

обсягом 12 кредитів, яка має прикладний і дослідницький характер. Метою практики заклад визначає закріплення теоретичних знань і вміння самостійно розв'язувати професійні задачі, а проходити її передбачено в лабораторіях науково-дослідних установ, природоохоронних організацій і науково-виробничих підприємств. Матеріали практики мають використовуватися для виконання кваліфікаційної роботи. Як бази практики названо Одеське відділення «Енергоатому», ТОВ «Центр екологічної безпеки», лабораторію радіометрії та дозиметрії «Одесастандартметрологія» та підприємства з експлуатації телекомунікаційних мереж. Практичні завдання передбачено також у змісті окремих дисциплін, а для дисципліни з інженерно-фізичних аспектів захисту довкілля названо лабораторні комплекси та прилади для радіометричних і дозиметричних вимірювань. Роботодавці залучаються до керівництва практикою, участі у захисті кваліфікаційних робіт і виїзних заходів на підприємства з переробки відходів. Практичну підготовку можна зараховувати за результатами стажування в закладах-партнерах. Практика є єдиним практичним компонентом, який має окреме місце в навчальному плані, і припадає на останній семестр одночасно з кваліфікаційною роботою та частиною дисципліни з управління відходами. Тому здобувачі не мають практичного досвіду до початку третього семестру, а сумарне навантаження в цей період є значним. Заклад не показав, як здобувач обирає базу і яким чином забезпечено її відповідність темі кваліфікаційної роботи. Для багатьох дисциплін як обладнання вказано лише мультимедійні засоби й платформу Moodle, а кількість і стан лабораторного обладнання можна вважати досить низьким. Фокус група з випускниками та здобувачами констатувала побажання до посилення практичної підготовки за даною ОП. Експертна група рекомендує закладу розглянути можливість розподілу практичної підготовки між семестрами, а також вводити більшу кількість ОК з практичною підготовкою, працювати над посиленням лабораторної бази.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Освітньо-професійна програма «Технології захисту навколишнього середовища» закладає основу для формування соціальних навичок через загальні компетентності та програмні результати. До них належать здатність спілкуватися іноземною мовою, шукати й аналізувати інформацію з різних джерел, генерувати нові ідеї, приймати обґрунтовані рішення, розробляти проєкти та управляти ними, а також безпечно діяти. Програмні результати передбачають вільне спілкування державною й іноземною мовами, у тому числі для презентації результатів досліджень, а також ефективну роботу в команді та міжнародному колективі з лідерськими навичками. За матрицею ОПП ці результати забезпечують дисципліни з іноземної мови, екологічного менеджменту, сталого розвитку регіонів, методології наукових досліджень і виробнича практика. Заклад додає, що соціальні навички формуються під час вивчення вибіркових дисциплін, підготовки кваліфікаційної роботи, участі в студентських наукових конференціях, а також через залучення до міжнародних проєктів і віртуальної мобільності, яка пропонує навчальні курси на платформі університету в Еберсвальде. Конкретних форм навчання, які розвивають командну роботу, лідерство, комунікацію чи проєктне управління, наприклад групових проєктів, кейсів, тренінгів чи ділових ігор, не названо. Результат щодо командної роботи й лідерства закріплено за чотирма компонентами, серед яких іноземна мова, а за практикою і кваліфікаційною роботою він не закріплений повністю. Про те, як оцінюють соціальні навички й чи вони підтверджуються окремими показниками, у матеріалах немає відомостей. З огляду на чисельність здобувачів (один першого курсу та троє другого) можливості для командної роботи в академічній групі обмежені, і заклад не показав, як їх компенсує за допомогою міждисциплінарних проєктів чи співпраці з іншими групами. Участь здобувачів у міжнародних проєктах та конференціях не підтверджена конкретними прикладами. Під час роботи у фокус групі зі здобувачами ЕГ кронстатує досить низькі комунікативні якості здобувачів. Експертна група рекомендує закладу визначити в робочих програмах конкретні форми й критерії оцінювання соціальних навичок, запровадити командні та міждисциплінарні проєкти (зокрема із залученням здобувачів інших програм і роботодавців), описати зміст індивідуальної соціально-орієнтованої роботи та документувати приклади участі здобувачів у проєктах, конференціях і мобільності. Також ЕГ рекомендує у вибірковому блоці спрямовувати студентів до вибору загальноуніверситетських дисциплін (враховуючи невлику кількість студентів у групі), які вони будуть слухати у потоках та зможуть працювати у групах, що покращить соціальні навички для малоформатиних груп.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обов'язкові дисципліни мають по 3–6 кредитів, виробнича практика 6 кредитів, кваліфікаційна робота 12 кредитів, а сума обов'язкових компонентів дорівнює 66 кредитам. Заклад регулює співвіднесення обсягу компонентів із фактичним навантаженням положенням про організацію освітнього процесу, за яким частка самостійної роботи на другому рівні має становити 67–73,3 % часу, а фактичну частку визначає навчальний план. Здобувачі, за даними опитування, підтвердили, що мають достатньо часу на самостійну роботу. Найбільші обсяги мають компоненти, які безпосередньо формують фахові результати, зокрема альтернативна енергетика, інженерно-фізичні аспекти захисту довкілля та оцінювання техногенних ризиків, і це загалом узгоджується з програмними результатами. Підтвердження фактичного навантаження обмежене опитуванням чотирьох здобувачів без даних про вибірку, а вимірювання навантаження ззовні не проводилося. Експертна група рекомендує закладу подати навчальні плани з розподілом годин і кредитів за семестрами, обґрунтувати обсяги окремих компонентів, зокрема іноземної мови й дисципліни з управління відходами, а також запровадити періодичне оцінювання фактичного навантаження здобувачів

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Дуальна форма здобуття освіти за освітньо-професійною програмою «Технології захисту навколишнього середовища» не реалізується, тому підкритерій оцінюється за практикоорієнтованістю програми. Заклад пов'язує її з виробничою практикою обсягом 6 кредитів, кваліфікаційною роботою обсягом 12 кредитів, яка передбачає розв'язання комплексної проблеми з дослідженнями чи інноваціями, а також із практичними завданнями в окремих дисциплінах. Ці завдання виконуються на матеріалі, пов'язаному з темою кваліфікаційної роботи. Зміст ОПП орієнтований на прикладні задачі, зокрема проєктування систем захисту довкілля, оцінювання техногенних ризиків, поводження з відходами та впровадження відновлюваних джерел енергії. Для дисципліни з інженерно-фізичних аспектів захисту довкілля названо лабораторні комплекси й прилади для радіометричних і дозиметричних вимірювань. До практичної підготовки залучаються роботодавці, які керують практикою, беруть участь у захисті кваліфікаційних робіт і організовують виїзні заходи на підприємства з переробки відходів. Здобувачі також беруть участь у наукових конференціях і тематиці кафедральних досліджень, що розвиває прикладні навички. Практична складова зосереджена переважно в останньому семестрі, де практика поєднується з кваліфікаційною роботою, а в перших двох семестрах практичну підготовку забезпечують лише завдання окремих дисциплін. Частку практичних і лабораторних занять у загальному навантаженні в матеріалах не визначено, а в переліку основних видів занять лабораторні заняття не названо, хоча для окремих компонентів потрібне спеціалізоване обладнання. Опис методів навчання, поданий закладом, має переважно традиційний характер (розповідь, пояснення, бесіда, доповідь), а активні практичні форми, такі як кейси, проєкти чи польові дослідження, у ньому відображені слабко. Конкретні приклади практичних завдань, виконаних здобувачами для підприємств, і приклади впровадження результатів кваліфікаційних робіт не наведено. Експертна група рекомендує закладу розширити практичну складову в перших семестрах за допомогою кейсів, проєктів і виїзних занять, визначити в робочих програмах частку практичних і лабораторних занять, документувати практичні завдання, виконані на запит роботодавців, і розглянути поетапне запровадження елементів дуальної освіти.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Зміст освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища» за своєю природою пов'язаний із цілями сталого розвитку. Принцип сталого розвитку закладено в мету програми, окрему обов'язкову дисципліну «Сталий розвиток регіонів», додаткову спеціальну компетентність щодо розроблення стратегій розвитку регіонів на засадах сталого розвитку та програмний результат щодо оцінювання екологічного стану регіонів за індикаторами сталого розвитку. Заклад зіставив освітні компоненти із цілями ООН і зазначив, що завдання цілей 3 («Міцне здоров'я»), 6 («Чиста вода»), 7 («Доступна та чиста енергія»), 8, 9, 11, 12 («Відповідальне споживання та виробництво»), 13 («Боротьба зі зміною клімату») і 14 («Збереження морських ресурсів») забезпечуються окремими компонентами, зокрема з альтернативної енергетики, управління відходами, екологізації процесів техногенезу, інженерно-фізичних аспектів захисту довкілля та оцінювання ризиків. Така відповідність змістовно переконлива, оскільки управління відходами, відновлювана енергетика та зниження техногенного навантаження прямо стосуються цілей 7, 11, 12 і 13. Викладачі кафедри беруть участь у проєктах, які мають відповідну спрямованість, зокрема у створенні курсу зі сталого розвитку й управління ризиками під час кризи в межах проєкту TransLearnN, а університет декларує сталий розвиток як фундаментальний орієнтир своєї стратегії. Проте, зіставлення з цілями наведено лише у Відомостях і виконано на рівні номерів освітніх компонентів, а ОПП не містить відповідності цілей сталого розвитку компетентностям і програмним результатам навчання, тому здобувачі не можуть бачити, які саме компетентності пов'язані з якою ціллю. Три компоненти загальної підготовки (екологічний менеджмент, методологія наукових досліджень, іноземна мова) не віднесено до жодної цілі, а зв'язок деяких компонентів із заявленими цілями потребує пояснення: ціль 14 про морські ресурси пов'язано з компонентами з управління відходами, інженерно-фізичних аспектів і ризиків, хоча окремого змісту про морські екосистеми в обов'язковій частині немає. Не показано, як досягнення цих компетентностей оцінюється й чи відображено цілі в робочих програмах, завданнях і темах кваліфікаційних робіт. Приклади тем робіт або практик, що безпосередньо стосуються конкретних завдань цілей сталого розвитку чи національних цілей за Указом № 722, у матеріалах не наведені. Експертна група рекомендує закладу відобразити відповідність цілей сталого розвитку компетентностям і програмним результатам у ОПП, внести її до робочих програм із зазначенням форм оцінювання та зафіксувати приклади проєктів і кваліфікаційних робіт, які реалізують ці цілі.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку про високий рівень відповідності освітньої програми вимогам Критерію 2 «Структура та зміст освітньої програми». Повна відповідність за підкритерієм 2.1., адже обсяг освітньої програми та окремих компонентів відповідає вимогам законодавства та стандарту вищої освіти; 2.3., адже зміст програми відповідає предметній області спеціальності; 2.4., адже структура програми передбачає можливість формування індивідуальної траєкторії, зокрема через вибір дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством; 2.7., адже обсяг

окремих компонентів відповідає законодавству, фактичному навантаженню та програмним результатам; 2.8., адже структура програми забезпечує практикоорієнтованість; 2.9.,адже програма забезпечує набуття компетентностей, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку. Часткова відповідність за підкритеріями: 2.2., адже зміст програми має чітку структуру, компоненти становлять логічну систему, забезпечується формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, проте формування громадянських і загальнокультурних компетентностей та вміння аналізувати суспільні процеси описане лише загально («індивідуальна соціально-орієнтована робота»), без конкретних компонентів чи форм оцінювання. Окремі програмні результати співвіднесено з компонентами непрямо; 2.5., адже програма та навчальний план передбачають практичну підготовку, яка дає змогу здобути потрібні компетентності, проте практична підготовка зосереджена в останньому семестрі, профільність окремих баз практики не пояснено, а наявність обладнання підтверджена неповно; 2.6., адже програма передбачає набуття соціальних навичок, проте соціальні навички закладено в компетентностях і результатах, але конкретних форм їх формування й оцінювання (командні проєкти, кейси, тренінги) не названо, а можливості командної роботи за малої чисельності групи не компенсовано. Загальний висновок за критерієм 2. Програма відповідає критерію з окремими недоліками. Її структура, обсяги й зміст загалом забезпечують досягнення заявленої мети, а недоліки стосуються практичної підготовки, формування соціальних і громадянських компетентностей та обґрунтування навантаження. Вони не унеможливлюють досягнення результатів навчання, але потребують усунення. Позитивні практики за критерієм 2: 1. Варто відзначити залучення роботодавців до керівництва практикою, захисту кваліфікаційних робіт і виїзних занять на підприємства з переробки відходів. 2. Позитивною є також інтеграція в навчання курсів, розроблених у міжнародних проєктах (DAAD, TransLearnN), і використання платформи Moodle, що підтримує навчання за умов воєнного стану.

Недоліки

1. Формування громадянських і загальнокультурних компетентностей та вміння аналізувати суспільні процеси описано загально: заклад посилається на «індивідуальну соціально-орієнтовану роботу», не називаючи компонентів, форм і способів оцінювання, а перелік загальних компетентностей таких компетентностей прямо не містить. Окремі програмні результати співвіднесено з компонентами непрямо: результат щодо природоохоронного законодавства закріплено, зокрема, за дисципліною з іноземної мови, а результати з моделювання (ПР16, СК09) не мають спеціалізованого компонента (підкритерій 2.2). 2. Вибіркові компоненти (24 кредити) в ОПП подано без назв і без розподілу за семестрами, каталог вибіркових дисциплін освітньої програми у матеріалах ОПП відсутній. 3. Практична підготовка зосереджена в останньому семестрі, де виробнича практика поєднується з кваліфікаційною роботою й частиною дисципліни з управління відходами. 4. Набуття соціальних навичок не підкріплене конкретними формами навчання й оцінювання (командні проєкти, кейси, тренінги), зміст і результати «індивідуальної соціально-орієнтованої роботи» не розкрито. За малої чисельності здобувачів (один першого курсу та троє другого) можливості командної роботи обмежені, а компенсаційних механізмів, наприклад міждисциплінарних проєктів чи спільних занять з іншими програмами, не показано

Рекомендації

1. Гаранту при наступному перегляді ОПП закріпити в програмі конкретні компоненти або модулі, що формують громадянські й загальнокультурні компетентності та вміння аналізувати суспільні процеси, визначити форми їх навчання й оцінювання (наприклад, аналіз соціально-екологічних кейсів регіону, публічні консультації, проєктні завдання із залученням громад) та описати зміст, обсяг і результати «індивідуальної соціально-орієнтованої роботи». Переглянути матрицю відповідності програмних результатів компонентам і закріпити результат щодо природоохоронного законодавства за змістом, який його безпосередньо формує, наприклад за окремим модулем або компонентом. Визначити компонент, у якому формуються результати з моделювання (ПР16, СК09), і вказати програмне забезпечення, що для цього використовується. 2. Гаранту при наступному перегляді ОПП оприлюднити каталог вибіркових компонентів ОП із назвами, анотаціями, розподілом за семестрами та переліком викладачів і додати до ОПП та навчального плану відповідні посилання. Затвердити правила забезпечення реального вибору за малої чисельності здобувачів, наприклад мінімальну кількість для відкриття дисципліни, можливість вибору з університетського каталогу чи дистанційних курсів партнерів, і документувати фактичний вибір здобувачів в індивідуальних навчальних планах. 3. Розглянути можливість розподілу практичної підготовки між семестрами, наприклад додавши практичні модулі або виїзні заняття в перших двох семестрах, і зменшити одночасне навантаження третього семестру. 4. Гаранту при наступному перегляді ОПП визначити в робочих програмах конкретні способи формування й оцінювання соціальних навичок (командні й міждисциплінарні проєкти, кейси, презентації, тренінги, ділові ігри) та критерії їх оцінювання. Для компенсації малої чисельності здобувачів запровадити спільні проєкти або заняття з іншими програмами факультету та університету, залучення роботодавців і студентів-учасників міжнародних проєктів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень B

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання до Одеського національного університету імені І. І. Мечникова укладені відповідно до чинного Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26 лютого 2026 року № 373. Документ регламентує всі етапи конкурсного відбору, строки та порядок реєстрації заяв, перелік документів, розрахунок конкурсного бала і процедуру подання апеляцій. Правила прийому є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та вчасно оприлюднені у відкритому доступі на офіційному вебсайті ЗВО у спеціалізованому розділі "Абітурієнту" (https://vstup.onu.edu.ua/vstupna-kampaniia/pravyla-pryiomu-do-onu). Для вступу на ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» другого (магістерського) рівня освіти закладом також оприлюднено програму фахового іспиту зі спеціальності G2 (https://vstup.onu.edu.ua/storage/files/vstupna_kompaniya/programy_rozklad_vstup_ispytiv/program_magistr/proh-fakh-isp-g2-tekhnolohiyi-zakhystu-mah-2026.pdf). Проаналізувавши відомості самооцінюванння та наявну інформацію на сайті ЗВО, також підкріпивши цю інформацію на зустрічі 1,2 та 8 експертна група зазначає, що вступ здійснюється на конкурсній основі для осіб, які здобули ступінь бакалавра або диплом спеціаліста чи магістра, вступні випробування проводять предметні комісії у складі 3–5 науково-педагогічних працівників, а зарахування оформлюється наказом ректора. Наявність окремої програми фахового іспиту та розміщення інформації на офіційному сайті створюють передумови для доступу вступників до вимог і процедури вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому та вимоги до вступників розроблені з урахуванням специфіки Другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G2 «Технології захисту навколишнього середовища». Для конкурсного відбору розроблено та оприлюднено Програму фахового вступного випробування зі спеціальності (https://vstup.onu.edu.ua/storage/files/vstupna_kompaniya/programy_rozklad_vstup_ispytiv/program_magistr/proh-fakh-isp-g2-tekhnolohiyi-zakhystu-mah-2026.pdf). Зміст програми фахового іспиту охоплює питання фізичних забруднень довкілля та технологій його захисту, інженерно-фізичних основ захисту від небезпечних енергетичних забруднень, а також впливу таких забруднень на елементи довкілля і взаємодії іонізуючого випромінювання з речовиною. Це дає змогу оцінити рівень базових знань і підготовленості вступників до опанування ОПП. Вступні випробування проводяться предметними комісіями, до складу яких входять провідні НПП кафедри, які мають науковий ступінь за відповідним фахом та безпосередньо залучені до реалізації ОП. Такий підхід забезпечує залучення фахівців предметної галузі до оцінювання підготовленості вступників.Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти ЕГ підтвердила, що правила та умови вступу були для них прозорими й зрозумілими, а процедура вступу — доступною та нескладною для виконання. Це свідчить про належне інформування вступників щодо умов і порядку вступу на ОПП.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, регулюється низкою локальних документів ОНУ імені І.І. Мечникова, зокрема Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу, Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти та Положенням про відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення та зміни умов навчання. Зазначені та інші нормативні акти розміщені у відкритому доступі на офіційному вебсайті університету (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). За результатами аналізу відомостей самооцінювання та спілкування з представниками ЗВО ЕГ встановила, що здобувачі мають можливість ознайомитися з відповідною нормативною базою. Наразі на ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» практичних випадків перезарахування результатів навчання, здобутих в інших освітніх середовищах, не було. Водночас процедура такого визнання нормативно врегульована та може бути застосована за наявності відповідних підстав. Під час зустрічей із представниками ЗВО та здобувачами ЕГ підтвердила, що науково-педагогічні працівники інформують студентів про можливості й порядок визнання результатів навчання, зокрема про необхідність звернення до відповідних структурних підрозділів університету. Як можливості для набуття результатів навчання в інших освітніх середовищах ЗВО зазначає участь у проєктах «Ukrainian German teaching network for the digital transformation of environmental education», Erasmus+ «Transformational learning network for resilience…» та CLUVEX («Кліматичний університет для віртуальних обмінів»). У межах першого проєкту навчальні курси, зокрема розроблені викладачами кафедри екології та охорони довкілля, розміщені на платформі Moodle Університету сталого розвитку м. Еберсвальде (Німеччина), що створює передумови для віртуальної академічної

мобільності. Водночас на момент проведення акредитаційної експертизи ЕГ не встановила фактів участі здобувачів саме цієї ОПП у програмах академічної мобільності. Під час візиту представники ЗВО пояснили, що відсутність таких випадків пов'язана, зокрема, з нечисленністю контингенту здобувачів, відносно коротким циклом навчання (1 рік 4 місяці), а також із безпековими та організаційними обмеженнями, зумовленими дією воєнного стану, які ускладнюють реалізацію окремих форматів академічної мобільності. Зазначені обставини певною мірою обмежують можливості участі студентів у таких програмах, однак не свідчать про відсутність нормативних передумов для їх реалізації. ЕГ вважає, що подальше інформування здобувачів про доступні формати академічної мобільності, зокрема віртуальної, та підтримка їхньої участі в таких ініціативах сприятимуть розширенню освітніх можливостей у межах ОПП.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

ОНУ імені І. І. Мечникова забезпечує можливість визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, відповідно до локальних нормативних документів університету, розміщених у відкритому доступі на офіційному вебсайті ЗВО (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). Процедура визнання таких результатів регулюється, зокрема, Положенням про порядок визнання (перезарахування) результатів навчання учасників програм академічної мобільності (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-neformal-osvita.pdf). За результатами аналізу відомостей самооцінювання та спілкування з представниками ЗВО експерна група встановила, що здобувачі мають можливість ознайомитися з відповідною нормативною базою та, за потреби, ініціювати процедуру визнання результатів навчання, здобутих поза межами формальної освіти. Під час зустрічей із представниками університету та здобувачами підтверджено, що науково-педагогічні працівники інформують студентів про таку можливість і порядок її реалізації. Водночас на момент проведення акредитаційної експертизи практичних випадків визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти за ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» не було. Представники ЗВО пояснили, що це, зокрема, пов'язано з нечисленністю контингенту здобувачів та відносно коротким циклом навчання (1 рік 4 місяці). Отже, процедура визнання нормативно врегульована та доступна для застосування, однак її практичне використання в межах цієї ОПП наразі не підтверджене конкретними прикладами.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку, що ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» загалом відповідає вимогам Критерію 3 «Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання». Повна відповідність за підкритеріями: 3.1., оскільки правила прийому є доступними, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті університету; 3.2., оскільки вимоги до вступу враховують особливості ОПП, а програма фахового вступного випробування оприлюднена та дає змогу оцінити базову підготовленість вступників. Часткова відповідність за підкритеріями: 3.3., оскільки процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах освіти та під час академічної мобільності, нормативно врегульовані й доступні, однак практичних випадків їх застосування на ОПП не зафіксовано; 3.4., оскільки університет має нормативно врегульовану процедуру визнання результатів неформальної та інформальної освіти, проте її практичне застосування в межах ОПП не підтверджено конкретними прикладами. Загальний висновок за критерієм 3. ОПП загалом відповідає вимогам Критерію 3. Умови вступу є прозорими, а процедури визнання результатів навчання нормативно врегульовані. Водночас програма фахового вступного випробування переважно зосереджена на фізичних та енергетичних забрудненнях довкілля, тому доцільно розглянути можливість розширення її тематичного охоплення. Також рекомендовано активніше інформувати здобувачів про можливості академічної мобільності та визнання результатів неформального й інформального навчання. Відсутність підтверджених випадків застосування цих процедур обмежує можливість оцінити їх практичну реалізацію, однак не свідчить про відсутність відповідних нормативних механізмів. Позитивні практики за критерієм 3: 1. Відкритий доступ до правил прийому та програми фахового вступного випробування. 2. Нормативне врегулювання процедур визнання результатів формального, неформального та інформального навчання. 3. Наявність можливостей для академічної мобільності в межах міжнародних освітніх проєктів.

Недоліки

1. Відсутність зафіксованих випадків фізичної академічної мобільності здобувачів цієї ОПП із відповідним перезарахуванням кредитів. Така ситуація частково зумовлена дією воєнного стану та нечисленністю контингенту здобувачів. 2. На момент проведення акредитаційної експертизи відсутні практичні приклади застосування процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, безпосередньо здобувачами цієї ОПП. Водночас відповідні процедури нормативно врегульовані, а їх практичне застосування може сприяти розширенню освітніх можливостей здобувачів.

Рекомендації

1.Гаранту ОПП спільно з деканатом і приймальною комісією до початку наступної вступної кампанії (2027рік) перевірити актуальність і доступність усіх матеріалів для вступників, зокрема програми фахового іспиту та роз'яснень щодо етапів і строків вступу; 2. Розглянути можливість розширення змісту програми фахового вступного випробування на вступ 2027 р.; 3. Протягом наступного 2027-2026 навчального року забезпечити регулярне інформування здобувачів про процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах/освітніх програмах та в неформальній й інформальній освіті, до наприкладу через сайт факультету або вступні/кураторські зустрічі. За наявності відповідних випадків вести й зберігати документовані приклади заяв, зіставлення результатів навчання та ухвалених рішень із дотриманням вимог щодо персональних даних.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за освітньо-професійною програмою «Технології захисту навколишнього середовища» організовано відповідно до положення про організацію освітнього процесу в університеті (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf) та пов'язаних із ним положень про контроль результатів навчання, індивідуальну освітню траєкторію й вільний вибір дисциплін (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). Основними формами навчання є навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка й контрольні заходи, а видами занять лекції, практичні та семінарські заняття й індивідуальні консультації. Заклад зазначає, що використовує розповідь, пояснення, бесіду, дискусію, доповіді, експрес-опитування та практичні завдання, а їх добір визначено в робочих програмах залежно від мети дисципліни та очікуваних результатів. Профіль програми декларує проблемно-орієнтований і практикоорієнтований підхід, інтерактивні форми й цифрові дистанційні технології, що підтверджується використанням платформи Moodle та репозитарію університету. Студентоцентрованість забезпечується можливістю обирати вибіркові дисципліни, тему кваліфікаційної роботи, базу практики й об'єкт дослідження на практичних заняттях відповідно до теми роботи, а також індивідуальним навчальним планом, індивідуальним графіком навчання та консультаціями з викладачами. Академічну свободу закладено в Статуті та Кодексі академічної доброчесності (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf), а її прояви заклад пов'язує з вільним вибором дисциплін, тематики досліджень і місця практики, а також із правом здобувача вмотивовано не погоджуватися з поданими в аудиторії відомостями й висловлювати власну думку. Лабораторні заняття серед основних видів занять не згадано, хоча для окремих дисциплін передбачено лабораторне обладнання, а співвідношення очних і дистанційних форм у воєнних умовах не наведено. Робочі програми, подані як підтвердження, датовані вереснем 2026 року, тому не зрозуміло, за якими матеріалами навчалися здобувачі, що вступили в 2025 році. Висновок про задоволеність здобувачів методами навчання спирається на опитування, дані про вибірку, дату та зміст якого не наведено, при цьому на програмі навчаються чотири особи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформацію про цілі, зміст і очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання заклад подає в самій освітній програмі й у робочих програмах освітніх компонентів, які розміщено у відкритому доступі на сторінці факультету гідрометеорології і екології. Для кожного з дев'яти обов'язкових компонентів подано робочу програму(https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/navchalni-materialy-fges), а для кваліфікаційної роботи методичні вказівки. На першому занятті з дисципліни здобувачам подають огляд програми, графік вивчення, перелік очікуваних знань і вмінь, завдання для самостійної роботи, графік і форми контролю, відомості про доступ до навчально-методичних матеріалів і про форми спілкування з викладачем. Додатково використовуються платформа Moodle та групи в месенджерах, де оперативно повідомляють про завдання й контрольні заходи. Заклад також вказує, що за результатами опитування здобувачі задоволені рівнем інформування про критерії оцінювання. Основним способом інформування є перше аудиторне заняття, а оприлюднення робочих програм є лише для обовязкових ОК та вибіркових із загальноуніверситетського списку. Немає єдиного списку силабусів для вибіркових компонентів чи робочих програм за даною ОП, тож здобувач не може у зручний спосіб заздалегідь ознайомитися з їхнім змістом під час вибору (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/navchalni-materialy-fges). При цьому ЕГ

констатує, що силабуси вибіркових ОК є в публічному доступі, проте знайти їх вкрай важко, бо вони розташовані на сторінках інших ОПП за іншими спеціальностями факультету. Експертна група рекомендує закладу оприлюднювати робочі програми чи силабуси вибіркових ОК на єдиній сторінці, до початку семестру та вибору дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Поєднання навчання і досліджень закладено в структуру освітньо-професійної програми «Технології захисту навколишнього середовища». Дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» формує навички аналізу інформації й генерування нових ідей, кваліфікаційна робота обсягом 12 кредитів передбачає самостійне розв'язання комплексної проблеми з проведенням досліджень чи інновацій, а виробнича практика проходить у лабораторіях науково-дослідних установ і природоохоронних організацій. ОПП вимагає, щоб основні результати кваліфікаційної роботи були апробовані й опубліковані. За даними закладу, магістранти виконують дослідження на базі кафедри екології та охорони довкілля, лабораторії екологічних досліджень і лабораторії радіоекології, беруть участь у науково-дослідній роботі за кафедральною тематикою та у студентських наукових конференціях, які щорічно проводить університет. Викладачі, що забезпечують програму, мають публікації у фахових виданнях та виданнях, індексованих у Scopus і Web of Science, з управління відходами, радіоекології, сталого розвитку регіонів, оцінювання ризиків і якості вод. Результати цих досліджень, за твердженням закладу, впроваджуються в зміст навчання, а окрему дисципліну з управління відходами створено з урахуванням наукових напрацювань кафедри, зокрема щодо взаємозв'язку кліматичної політики й відходів. Додатково кафедра підтримує зв'язки з науковими установами й закладами освіти та бере участь у міжнародних проєктах, що розширює дослідницьке середовище. У поданих матеріалах немає конкретних прикладів дослідницької діяльності здобувачів цієї програми: не названо тем кваліфікаційних робіт, публікацій і тез магістрантів, їх участі в кафедральних науково-дослідних роботах чи конференціях, а також не вказано, скільки здобувачів у них брало участь. Вимогу апробації й публікації результатів кваліфікаційних робіт не підтверджено даними про її виконання. Опис впровадження результатів досліджень у навчання має загальний характер, і не показано, які саме напрацювання потрапили до робочих програм і як це змінило зміст. Експертна група рекомендує закладу вести облік участі здобувачів у дослідженнях і публікаціях, оприлюднювати теми кваліфікаційних робіт, документувати приклади впровадження наукових результатів викладачів у зміст дисциплін і створити умови для регулярної апробації результатів магістерських робіт.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту освітніх компонентів закріплено в положенні про організацію освітнього процесу, а за описом закладу воно відбувається щороку. Ініціаторами змін виступають гарант, члени робочої групи та викладачі відповідних дисциплін, а гарант перевіряє результати перегляду з урахуванням побажань здобувачів і стейкголдерів. Наукові напрацювання викладачів кафедри екології та охорони довкілля пов'язані з управлінням відходами, радіоекологією, сталим розвитком регіонів, оцінюванням ризиків і якості вод, а частину публікацій індексовано в Scopus та Web of Science. Як приклад закладу, окрему дисципліну з управління промисловими й побутовими відходами створено на основі досліджень кафедри, і вона вперше розглядає взаємозв'язок кліматичної політики та відходів. Викладачі підготували нові навчальні матеріали саме для цієї програми: посібник з фізичних принципів захисту довкілля (2025), конспекти лекцій з альтернативної енергетики, сталого розвитку регіонів і ризиків від техногенної діяльності та методичні вказівки до практичних занять з екологізації процесів техногенезу (усі 2026). Курс зі сталого розвитку й управління ризиками під час кризи створено в межах міжнародного проєкту TransLearnN, а викладачі пройшли стажування, зокрема з виробництва біометану, циркулярної економіки, зниження викидів парникових газів і радіоекологічного захисту, що створює підстави для оновлення змісту. Частину навчально-методичних матеріалів розроблено для інших спеціальностей (конспект лекцій, на який посилається викладач екологічного менеджменту, призначений для спеціальності «Економіка», методичні вказівки з дисципліни про сталий розвиток для спеціальності «Екологія»), а науковий профіль окремих викладачів, наприклад з методології досліджень та екологічного менеджменту, лише частково збігається зі змістом дисциплін. Радіоекологічний напрям, який заклад вважає особливістю програми, в оновленнях представлений слабко, а впровадження результатів робіт щодо відновлюваної енергетики й моделювання в зміст дисциплін не продемонстровано. Експертна група рекомендує закладу фіксувати перегляд робочих програм у протоколах із зазначенням змін і їх підстав, спрямувати частину матеріалів безпосередньо на потреби цієї програми та документувати впровадження наукових результатів викладачів у зміст компонентів, особливо радіоекологічного й регіонального напрямів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація визначена стратегічним пріоритетом університету, а на рівні програми заклад виділяє розвиток міжнародної мобільності, участь у міжнародних освітніх і наукових проєктах та розвиток співпраці. Викладачі кафедри екології та охорони довкілля беруть участь у проєктах Erasmus+ та DAAD, зокрема в мережі з цифрової трансформації екологічної освіти разом з Університетом сталого розвитку в Еберсвальді та в проєкті TransLearnN, у межах якого створено курс зі сталого розвитку й управління ризиками під час кризи. Окремі викладачі брали участь

у проєктах з оцінювання якості води та повітря в басейні Чорного моря, у літніх школах Університету Стерлінга й у стажуваннях за кордоном: у Задарі, Вільнюсі та Стерлінгу. Результати досліджень публікуються у виданнях, індексованих у Scopus і Web of Science. Навчальні курси, створені викладачами, розміщено на платформі Moodle університету в Еберсвальді, що дає здобувачам змогу в умовах воєнного стану скористатися віртуальною академічною мобільністю. Іншу мову в навчанні забезпечує дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням», яка має 8 кредитів. Прикладів академічної мобільності здобувачів за цією програмою немає, а співпраця з іншими закладами потребує розвитку. У Відомостях немає даних про те, як рішення про визнання кредитів, отриманих у мобільності, застосовувалися на практиці. Експертна група рекомендує закладу розробити механізми залучення здобувачів до міжнародних проєктів і віртуальної мобільності, фіксувати їхню участь і зараховані результати, розглянути запровадження англомовних компонентів або курсів партнерів у вибірковій частині та визначити нові міжнародні проєкти для заміни тих, що завершилися.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку про високий рівень відповідності освітньої програми вимогам Критерію 4 "Навчання і викладання за освітньою програмою". Програма відповідає критерію з окремими недоліками. Освітній процес організовано відповідно до нормативних документів, викладачі науково активні й підготували матеріали для програми, недоліки не унеможливлюють досягнення результатів навчання, але вимагають усунення. Повна відповідність за підкритерієм: 4.1., адже освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню мети та результатів, відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи; 4.3., адже заклад забезпечує поєднання навчання і досліджень; 4.5., адже навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за програмою та закладу. Часткова відповідність за підкритеріями: 4.2., адже усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, проте силабусів і програм вибіркових компонентів в публічному доступі вкрай важко знайти; 4.4., адже викладачі систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик, проте конкретних прикладів оновлення змісту, протоколів перегляду та історії змін у робочих програмах не подано, а частина матеріалів розроблена для інших спеціальностей. Позитивні практики за критерієм 4: Позитивною є розробка в міжнародних проєктах навчальних курсів, розміщених на платформі партнерського університету в Еберсвальді, що дає змогу здобувачам скористатися віртуальною мобільністю в умовах воєнного стану. Варто відзначити також науково активний склад викладачів, чиї дослідження з управління відходами, радіоекології та сталого розвитку відображаються у змісті відповідних дисциплін, і використання платформи Moodle та оперативних каналів комунікації для підтримки навчання й інформування здобувачів.

Недоліки

1. Усі подані робочі програми датовані 2026 роком, тому не підтверджено, за якими документами навчалися здобувачі, що вступили у 2025 році, і коли ці документи затверджено та оприлюднено. Силабусів як окремих документів важко знайти на відповідних інтрнет сторінках, бо вони розташовані для вибіркових дисциплін на сторінкаї інших ОПП, тому здобувачам важко заздалегідь ознайомитися зі змістом дисциплін під час вибору. Своєчасність надання інформації (до початку семестру) документально не підтверджена, а основним способом інформування названо перше аудиторне заняття. 2. Прикладів дослідницької діяльності здобувачів цієї програми не наведено: не названо їхньої участі в науково-дослідній роботі кафедри чи конференціях. Виконання вимоги ОПП щодо апробації й публікації результатів кваліфікаційних робіт не підтверджено. Впровадження результатів досліджень викладачів у зміст навчання описано загально. Радіоекологічний напрям, який заклад вважає особливістю програми, у публікаціях і навчальних матеріалах представлений слабко.

Рекомендації

1. Оприлюднювати робочі програми й силабуси всіх обов'язкових і вибіркових компонентів до початку весняного семестру 2027 року та до вибору дисциплін, зберігаючи їхній архів із датами затвердження й версіями. Підтвердити документально, за якими програмами навчалися здобувачі, що вступили у 2025 році, і затвердити порядок оновлення програм так, щоб чинна редакція була доступна до початку навчального року. Розмістити каталог вибіркових дисциплін із анотаціями чи силабусами на сторінці ОПП. 2. Вести облік участі здобувачів у дослідженнях: фіксувати публікації, тези, доповіді на конференціях і залучення до науково-дослідних робіт кафедри. Закріпити в положенні про кваліфікаційну роботу порядок апробації й публікації результатів і забезпечити відповідну підтримку керівників, наприклад через щорічну студентську наукову конференцію з публікацією тез.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

В ОНУ імені І. І. Мечникова та безпосередньо на ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G2 діє нормативно врегульована система оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Основні вимоги до організації та проведення контрольних заходів визначені Положенням про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf). Форми контрольних заходів на ОПП охоплюють захист практичних робіт, контрольні роботи за змістовими модулями та підсумковий семестровий контроль. Види контролю й відповідні програмні результати навчання визначаються в робочих програмах освітніх компонентів, а форма підсумкового контролю (іспит або залік) зазначається в навчальному плані. Робочі програми містять структуру оцінювання та розподіл балів за змістовими модулями, індивідуальними завданнями й підсумковим контролем. Форми та методи оцінювання визначаються з урахуванням специфіки освітніх компонентів і програмних результатів навчання, на досягнення яких вони спрямовані. Контроль за узгодженістю оцінювання в межах ОПП здійснює гарант освітньої програми. Інформація про форми поточного та підсумкового контролю, критерії оцінювання й розподіл балів за різні види навчальної діяльності міститься в робочих програмах і силабусах освітніх компонентів. Відповідні навчально-методичні матеріали оприлюднені на офіційній сторінці факультету: https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/navchalni-materialy-fges. Додатково матеріали розміщуються в системі Moodle (http://study-ua.onu.edu.ua/), що забезпечує здобувачам доступ до навчальної інформації в електронному форматі. На початку вивчення кожної дисципліни викладачі інформують здобувачів про її зміст, організацію навчального процесу, графік виконання завдань, форми контролю та критерії оцінювання, це було підтверджено студентами та викладачами на зустрічах №3 та 4. Згідно з відомостями самооцінювання, результати опитування засвідчують задоволеність здобувачів рівнем інформування щодо контрольних заходів і критеріїв оцінювання, також це підтвердили здобувачі. Можна стверджувати, що для реалізації ОПП сформовано нормативно врегульовану систему оцінювання, яка передбачає визначення форм контролю, критеріїв оцінювання та розподілу балів для освітніх компонентів, а також інформування здобувачів про відповідні вимоги. Наявність затверджених нормативних документів і доступність навчально-методичних матеріалів створюють умови для прозорого та послідовного оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація здобувачів вищої освіти за ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» в ОНУ імені І. І. Мечникова здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю (https://surl.li/fnuiuc). Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання комплексної проблеми у сфері захисту навколишнього середовища, що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій. Вимоги до організації атестації, формування та роботи екзаменаційних комісій регламентуються Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в закладі (https://surl.li/irutcj). Захист кваліфікаційних робіт відбувається відкрито на засіданнях екзаменаційної комісії, склад якої формується відповідно до встановленого в університеті порядку. Кваліфікаційні роботи підлягають перевірці на наявність академічного плагіату за допомогою системи StrikePlagiarism.com (https://lib.onu.edu.ua/proverka-na-plagiat/). Крім того, з початку 2026–2027 н.р. в університеті запроваджено додаткову перевірку робіт на особливості цитування та використання матеріалів, створених за допомогою штучного інтелекту. Після захисту роботи підлягають оприлюдненню в репозитарії ЗВО відповідно до встановлених вимог (https://surli.cc/enbhwd). Водночас під час спілкування з гарантом ОПП експерну групу було поінформовано, що з 2026–2027 н.р. університет запроваджує практику розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі в репозитарії щонайменше за 10 днів до їх захисту. Такий підхід узгоджується з вимогами частини сьомої статті 8 Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX, відповідно до якої тексти кваліфікаційних робіт, прийнятих до захисту, мають оприлюднюватися до їх захисту у машиночитуваному форматі з наданням вільного доступу (https://surl.lt/vmjiiy). Також практичне функціонування процедури атестації підтверджується документами, наданими ЗВО на запит № 2 та 3 експертної групи. Зокрема, ЕГ отримала протоколи засідань екзаменаційної комісії з атестації здобувачів, накази про затвердження тем кваліфікаційних робіт та призначення наукових керівників. Аналіз зазначених матеріалів підтверджує, що підготовка й захист магістерських робіт організовані відповідно до визначених процедур, а теми робіт і наукове керівництво оформлюються належним чином. Отже, атестація здобувачів за ОПП має нормативне підґрунтя та підтверджується відповідною організаційно-розпорядчою документацією.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів в ОНУ імені І. І. Мечникова регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова» та «Положенням про поточний та підсумковий контроль». Зазначені документи розміщені на офіційному вебсайті університету в розділі «Офіційні документи» (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents) та визначають порядок проведення семестрового контролю, ліквідації академічної заборгованості, повторного складання контрольних заходів і процедуру оскарження результатів оцінювання. Контрольні заходи проводяться переважно в очному форматі з дотриманням вимог безпеки. В університеті облаштовано укриття, що дає змогу забезпечувати безпечні умови для організації освітнього процесу. У разі дистанційного навчання контрольні заходи можуть проводитися з використанням системи управління навчанням Moodle (http://study-ua.onu.edu.ua/). Процедура оскарження результатів оцінювання передбачає можливість розгляду відповідних звернень та створення апеляційних комісій у встановленому порядку. В закладі діє Положення про організацію освітнього процесу (редакція 2024 р.) (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf). Під час реалізації ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» випадків оскарження результатів оцінювання зафіксовано не було. Водночас під час зустрічі № 4 здобувачі підтвердили, що ознайомлені з процедурою оскарження та знають, як діяти в разі виникнення відповідної потреби.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика академічної доброчесності в ОНУ імені І. І. Мечникова регламентується «Положенням про академічну доброчесність», «Кодексом академічної доброчесності» та «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату» з відповідними змінами (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). Для перевірки кваліфікаційних робіт на наявність академічного плагіату університет використовує ліцензовану систему StrikePlagiarism.com. Перевірку здійснює спеціалізований сектор моніторингу плагіату Наукової бібліотеки, після чого роботи проходять подальший аналіз відповідно до встановлених процедур, зокрема за участю комісії з етики та академічної доброчесності. Кваліфікаційні роботи оприлюднюються в репозитарії ОНУ (https://dspace.onu.edu.ua/collections/bd9e9c82-8bdb-4810-bd71-6b2d5a283c95); до 2024 року вони розміщувалися в репозитарії Одеського державного екологічного університету (ОДЕКУ). Популяризація принципів академічної доброчесності здійснюється за участю наукових керівників, Центру забезпечення якості освіти та Наукової бібліотеки, а також через участь університету в Academic IQ Initiative, Telegram-канал «Доброчесне середовище ОНУ» (https://t.me/ONU_integrity) і обговорення відповідних питань у межах навчальних дисциплін. На кафедрі діє комісія з етики та академічної доброчесності, на факультеті призначено уповноважену особу з відповідних питань. Під час зустрічей № 1 та 8 представники університету наголосили, що внутрішні нормативні документи й політики закладу у сфері академічної доброчесності узгоджені з оновленими нормативно-правовими вимогами, а директор Наукової бібліотеки ЗВО повідомила, що зі здобувачами проводяться роз'яснювальні заняття з питань академічної доброчесності. Під час зустрічі № 3 викладачі запевнили ЕГ, що силабуси та робочі програми освітніх компонентів актуалізовано відповідно до зазначених вимог.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку, що ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» загалом відповідає вимогам Критерію 5 «Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність». Повна відповідність за підкритеріями: 5.1., оскільки форми контролю, критерії оцінювання та розподіл балів визначені в навчально-методичних матеріалах, оприлюднених на вебсайті університету та в системі Moodle, а здобувачі підтвердили належне інформування про вимоги оцінювання; 5.2., оскільки атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи відповідно до стандарту вищої освіти, а її організацію підтверджено відповідною документацією; 5.3., оскільки правила проведення контрольних заходів, повторного складання та оскарження результатів нормативно врегульовані й доступні учасникам освітнього процесу; 5.4., оскільки в університеті діють нормативні документи з академічної доброчесності, застосовується система StrikePlagiarism.com, проводиться просвітницька робота та функціонують відповідні структурні й дорадчі механізми. Часткова відповідність за підкритеріями: за наданими матеріалами підстав для визначення часткової відповідності окремих підкритеріїв не встановлено. Водночас ЕГ відзначає потребу в розширенні опитувань щодо зрозумілості критеріїв

оцінювання та прозорості контрольних заходів, а також у систематизації документальних підтверджень практичного застосування процедур академічної доброчесності. Загальний висновок за критерієм 5. ОПП має нормативно врегульовану систему оцінювання, атестації та забезпечення академічної доброчесності. Наявні процедури є доступними для учасників освітнього процесу й підтверджені відповідними документами та свідченнями під час зустрічей. Виявлені напрями вдосконалення стосуються переважно поглиблення зворотного зв'язку від здобувачів і документування практичного застосування наявних процедур та не свідчать про суттєві недоліки в реалізації ОПП. Позитивні практики за критерієм 5: 1.Оприлюднення навчально-методичних матеріалів із критеріями оцінювання на сайті факультету та в системі Moodle. 2.Документальне підтвердження організації атестації здобувачів і публічного захисту кваліфікаційних робіт. 3.Використання ліцензованої системи StrikePlagiarism.com та проведення заходів із популяризації академічної доброчесності.

Недоліки

1. Доволі загальна та стисла тематики опитувань здобувачів вищої освіти та випускників щодо зрозумілості критеріїв оцінювання, прозорості контрольних заходів, дотримання принципів академічної доброчесності та загальної задоволеності системою оцінювання.

Рекомендації

1. До наступного перегляду ОПП систематизувати та документувати результати практичного застосування процедур академічної доброчесності, зокрема перевірки кваліфікаційних робіт і роботи відповідних комісій. 2. Рекомендувати гаранту ОПП та викладачам і надалі вдосконалювати систему оцінювання з урахуванням зворотного зв'язку від здобувачів. 3.Під час наступного циклу опитувань здобувачів (2027-2028 н.р.) узагальнювати результати щодо зрозумілості критеріїв оцінювання та використовувати їх для вдосконалення освітнього процесу.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Відбір НПП для викладання освітніх компонентів ОПП здійснюється з урахуванням їх освітньої та професійної кваліфікації, наукового ступеня і вченого звання, тематики наукових публікацій, професійного досвіду та результатів підвищення кваліфікації, що підтверджено даними Таблиці 2 звіту самооцінювання. Під час зустрічей із гарантом ОП та адміністрацією ЗВО експертна група переконалася, що відбір НПП здійснюється відповідно до встановлених процедур, а рішення щодо заміщення посад приймаються колегіально на рівні кафедри та відповідних вчених рад.. Аналіз публікацій НПП засвідчив наявність безпосередньої тематичної відповідності для низки ОК, зокрема «Сталий розвиток», «Принципи управління промисловими і побутовими відходами», «Інженерно-фізичні аспекти захисту навколишнього середовища». Водночас щодо ОК «Альтернативна енергетика та ресурсозберігаючі технології» та частково «Екологізація процесів техногенезу» наведені у ВСО публікації мають переважно суміжну тематичну спрямованість, тому ЕГ додатково враховувала інші складові професійної кваліфікації викладачів. Зокрема, у ВСО наведено інформацію про доц. Курятникова В.В., доц. Приходько В.Ю. та доц. Юрасова С.М., які здійснюють керівництво магістрантами, мають досвід наукових досліджень за тематикою кваліфікаційних робіт та керували НДР кафедри екології та охорони довкілля. Таким чином, відповідність НПП конкретним ОК оцінювалася ЕГ комплексно — за освітньою та професійною кваліфікацією, науковою діяльністю, професійними досягненнями та релевантністю їх змісту відповідним ОК. Відбір НПП також унормований «Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНУ імені І. І. Мечникова». Положення передбачає оцінювання професійного рівня кандидатів, а при розгляді документів враховуються відповідна вища освіта, науковий ступінь і вчене звання, наукові та методичні праці, підвищення кваліфікації та досягнення у професійній діяльності (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_konkursnogo_vidboru_nauk-ped-pracivnykiv_2022.pdf). ЕГ встановила, що в ОНУ відповідність НПП Ліцензійним умовам перевіряється під час конкурсного відбору та кадрового забезпечення освітнього процесу. Університетське Положення про конкурсний відбір передбачає перевірку відповідності претендентів п.36-38 Ліцензійних умов, а серед критеріїв розгляду документів прямо зазначено наявність не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років. До конкурсних документів також входять відомості про відповідність ліцензійним вимогам.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір НПП здійснюється відповідно до «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ОНУ імені І. І. Мечникова та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_konkursnogo_vidboru_nauk-ped-pracivnykiv_2022.pdf. Під час відбору аналізуються відповідність кандидатів вимогам п. 38 Ліцензійних умов, документи про підвищення кваліфікації за відповідними ОК, дотримання вимог щодо володіння державною мовою.Щодо НПП, залучених до реалізації ОПП «Технології захисту навколишнього середовища», ЕГ встановила, що при визначенні їх відповідності освітнім компонентам враховуються освіта, науковий ступінь, тематика наукових публікацій, професійний досвід, результати підвищення кваліфікації та інші професійні досягнення. Зокрема, такий підхід застосовується до викладачів, які забезпечують ОК «Сталий розвиток регіонів», «Принципи управління промисловими і побутовими відходами», «Інженерно-фізичні аспекти захисту навколишнього середовища», «Альтернативна енергетика та ресурсозберігаючі технології», «Екологізація процесів техногенезу» та інші компоненти цієї ОПП. Додатковим інструментом оцінювання є система рейтингування НПП, яка використовується для обліку індивідуальних професійних досягнень (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya__reytyng_npp.pdf). Результати професійної діяльності НПП, які забезпечують акредитовану ОПП, ураховуються при оцінюванні їх кадрового потенціалу та подальшому залученні до викладання відповідних ОК. Кандидатури претендентів обговорюються на зборах трудового колективу кафедри та факультету, а для окремих посад — на вчених радах факультету та університету. У ВСО описано процедуру конкурсного відбору та критерії оцінювання кандидатів, однак не конкретизовано виклики, з якими ЗВО стикається при відборі НПП, і не наведено спеціальних заходів, запланованих для їх подолання. Під час зустрічей суттєвих проблем із кадровим забезпеченням ОПП не було виявлено. ЗВО підтримує кадровий потенціал через підвищення кваліфікації, професійний розвиток та систему внутрішнього рейтингування НПП. Процедура конкурсного відбору регламентована окремим внутрішнім Положенням, а інформація про вакансії НПП оприлюднюється на офіційному сайті університету https://onu.edu.ua/uk/acad-office/vakansii. Наявність оприлюдненого нормативного документа, відкритого оголошення вакансій, визначених критеріїв оцінювання кандидатів та колегіальної процедури розгляду свідчить про формування прозорого та структурованого механізму конкурсного відбору. ЕГ не встановлено фактів застосування дискримінаційних обмежень або нерівного ставлення до претендентів. Таким чином, загальноуніверситетська процедура конкурсного відбору реалізується щодо НПП, які забезпечують ОПП, а їх професійна відповідність оцінюється з урахуванням змісту конкретних ОК.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Залучення роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» здійснюється переважно через організацію практичної підготовки, участь у захистах кваліфікаційних робіт, професійні зустрічі та виїзні заходи. У ВСО зазначено, що керівниками практичної підготовки магістрантів виступають представники Одеського відділення ДП «Енергоатом», ТОВ «Центр екологічної безпеки», експериментальної лабораторії радіометрії та дозиметрії ДП «Одесастандартметрологія» та інших профільних установ; до захистів кваліфікаційних робіт залучаються, зокрема, В.І. Скалозубов та В.І. Данкевич. Зазначені установи та фахівці працюють у сферах, безпосередньо пов’язаних із тематикою ОПП — екологічною безпекою, радіоекологічним контролем, поводженням із відходами, оцінюванням техногенних впливів та захистом довкілля.Також проводилися зустрічі зі здобувачами щодо можливостей практики, працевлаштування та професійної діяльності, а також виїзні заходи на профільні підприємства, докази чого були отримані за додатковим запитом (наявні договори, фото з екскурсій та виїзних заходів). Це підтверджує наявність взаємодії ОПП із професійним середовищем та залучення роботодавців до окремих складових освітнього процесу. У ВСО зазначено, що представники роботодавців В.І. Данкевич та В.Г. Соловйов брали участь у розробленні ОПП, висловлювали побажання щодо змісту програми та практичних кейсів, а за їх пропозицією було розширено тематику кваліфікаційних робіт магістрів. Водночас під час зустрічі ЕГ із роботодавцями конкретних актуальних пропозицій щодо внесення змін до ОПП або реалізації окремих ОК озвучено не було, а документальне підтвердження щодо внесення конкретних ОК в перелік обов'язкових було отримано на додатковий запит. Наприклад за пропозицією Соловйова В.Г., директора ТОВ «Центр екологічної безпеки» (м. Одеса), розглянути можливість включення до переліку обов'язкових освітніх компонентів дисципліну «Екологічний менеджмент», що і було зроблено. Окреме опитування здобувачів щодо задоволеності залученням роботодавців, професіоналів-практиків або експертів галузі до освітнього процесу не проводилося; наявні опитування стосуються переважно якості викладання та загальної організації освітнього процесу, які теж були надані за додатковим запитом. ЕГ встановила, що на ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» взаємодія з роботодавцями та професіоналами-практиками має конкретні прояви у практичній підготовці здобувачів, захистах кваліфікаційних робіт, професійних зустрічах, виїзних заходах, а також у формуванні змісту ОПП, зокрема через включення ОК «Екологічний менеджмент». Водночас потребує посилення системність їх залучення безпосередньо до аудиторного навчання, документування пропозицій щодо вдосконалення освітнього процесу та отримання окремого зворотного зв’язку від здобувачів щодо ефективності такої взаємодії.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Професійні потреби викладачів пов'язані з необхідністю систематичного оновлення фахових знань, розвитку педагогічних, цифрових і мовних компетентностей, опанування сучасних методів навчання та підходів до забезпечення якості освіти. Їх задоволення в ОНУ унормовано «Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/poloz-pidvishennya-kvalifikatsii_12112020.pdf?utm_source=chatgpt.com). Для розвитку мовних компетентностей в ОНУ функціонує Центр мовної підготовки та мовної сертифікації, який пропонує курси іноземних мов, підготовку до сертифікації та окремі програми для науково-педагогічних працівників (https://onu.edu.ua/uk/structure/filials/kursy-tsentr-movnoi-pidhotovky-ta-movnoi-sertyfikatsii). Університет також реалізує сертифікатні програми професійного розвитку (https://onu.edu.ua/uk/science/sp/296-abyturyentu/sertyfikatni-prohramy). Для членів профспілки ОНУ на окремі програми передбачена знижка 50 % (https://onu.edu.ua/uk/sertyfikatni-prohramy/kataloh-sertyfikatnykh-prohram). Додатковою можливістю професійного розвитку є наданий університетом доступ до 3000 безкоштовних підписок на освітню платформу Coursera (https://onu.edu.ua/uk/osvita/onu-imeni-i-i-mechnykova-otrymav-litsenziiu-na-3000-bezkoshtovnykh-pidpysok-na-osvitniu-onlainplatformu-coursera). Професійному розвитку викладачів сприяє також участь у міжнародних освітніх та наукових проєктах. Це свідчить про наявність у ЗВО різних можливостей для розвитку фахових, педагогічних, мовних, цифрових та наукових компетентностей НПП. Моніторинг професійної діяльності НПП здійснюється, зокрема, через систему рейтингування. На офіційному сайті ОНУ розміщено «Положення про рейтингування науково-педагогічних працівників» та результати рейтингування НПП за 2023, 2024 і 2025 роки. Це забезпечує систематичний облік індивідуальних професійних досягнень і створює підґрунтя для оцінювання результативності діяльності НПП. Система заохочення НПП передбачає матеріальні та нематеріальні стимули. Згідно з ВСО та нормативними документами університету передбачені надбавки за високі досягнення у праці, разове преміювання, а також представлення працівників до державних і урядових нагород, почесних звань, премій та грамот. Під час зустрічі ЕГ встановила що на даній ОП було реалізовано нематеріальне заохочення. Нормативні документи, що регламентують ці питання, розміщені у відкритому доступі на офіційному сайті ОНУ (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). ЕГ встановила наявність у ЗВО нормативно врегульованої та різнопланової системи професійного розвитку, моніторингу та стимулювання НПП, яка створює умови для підтримання та підвищення їх професійного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку про високий рівень відповідності освітньої програми вимогам Критерію 6. Повна відповідність за підкритеріями 6.1 та 6.2. За підкритерієм 6.1 кадрове забезпечення ОПП є достатнім для її реалізації: відбір НПП здійснюється з урахуванням освітньої та професійної кваліфікації, наукового ступеня, професійного досвіду, тематики наукових публікацій, підвищення кваліфікації та професійних досягнень. Аналіз ЕГ підтвердив відповідність НПП змісту більшості ОК; щодо окремих компонентів тематична відповідність публікацій є переважно суміжною, однак компенсується іншими складовими професійної кваліфікації та досвідом викладачів. За підкритерієм 6.2 процедури конкурсного відбору НПП є нормативно врегульованими, відкритими та недискримінаційними; передбачають оцінювання професійного рівня кандидатів і відповідності вимогам Ліцензійних умов, а інформація про конкурси оприлюднюється на офіційному сайті ОНУ (https://onu.edu.ua/uk/acad-office/vakansii). Часткова відповідність за підкритеріями 6.3 та 6.4. За підкритерієм 6.3 роботодавці та професіонали-практики залучаються до практичної підготовки, захистів кваліфікаційних робіт, професійних зустрічей і виїзних заходів, однак їх системне залучення безпосередньо до аудиторного навчання потребує посилення. Недостатньо простежується документування пропозицій роботодавців за схемою «пропозиція – розгляд – рішення – результат», а окреме оцінювання здобувачами ефективності такого залучення не проводиться. За підкритерієм 6.4 в ОНУ функціонує нормативно врегульована система професійного розвитку, рейтингування та матеріального і нематеріального стимулювання НПП; викладачі беруть участь у міжнародних проєктах Erasmus+ і DAAD, сертифікатних програмах, мовній підготовці, конференціях та публікаційній діяльності. Водночас потребує удосконалення система визначення індивідуальних професійних потреб НПП та оцінювання результативності підвищення кваліфікації і його впливу на зміст та якість викладання конкретних ОК. Загальний висновок за критерієм 6. Експертна група дійшла висновку, що кадрове забезпечення та система професійного розвитку НПП загалом відповідають вимогам Критерію 6, а виявлені недоліки мають несуттєвий характер і стосуються переважно системності залучення практиків та документування професійного розвитку й пропозицій роботодавців. Позитивні практики за Критерієм 6: ЕГ відзначає поєднання конкурсного відбору з системою рейтингування НПП, широкий спектр можливостей професійного розвитку, активну участь викладачів у міжнародних освітніх і наукових проєктах, доступ до сертифікатних програм, мовної підготовки та Coursera, а також поєднання матеріальних і нематеріальних механізмів стимулювання професійного зростання.

Недоліки

1. Система визначення індивідуальних професійних потреб НПП та оцінювання результативності підвищення кваліфікації недостатньо конкретизована; не простежується системне оцінювання впливу професійного розвитку на якість викладання відповідних ОК. 2. Залучення роботодавців і професіоналів-практиків безпосередньо до аудиторного освітнього процесу має несистемний характер; відсутня усталена практика їх участі у проведенні занять, гостьових лекцій, практичних кейсів та інших форм роботи зі здобувачами. 3. Пропозиції роботодавців щодо вдосконалення ОП та результати їх розгляду і фактичного врахування документуються недостатньо системно, що обмежує простежуваність їхнього впливу на зміст ОП та окремих освітніх компонентів.

Рекомендації

1. До початку 2027/2028 н.р. посилити залучення роботодавців і професіоналів-практиків до аудиторних занять, забезпечивши участь щонайменше одного зовнішнього фахівця у викладанні або проведенні гостьового заняття з профільних ОК кожного навчального року. 2. Починаючи з 2027/2028 н.р. включити до опитувань здобувачів окремий блок щодо якості та корисності залучення роботодавців і професіоналів-практиків, а результати аналізувати не рідше одного разу на рік і враховувати під час перегляду ОПП. 3. До кінця 2026/2027 н.р. гаранту ОП спільно із завідувачем кафедри розробити та впровадити індивідуальні плани професійного розвитку НПП, у яких визначити потреби у підвищенні кваліфікації відповідно до змісту ОК та передбачити фіксацію результатів їх інтеграції в освітній процес.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ОНУ імені І. І. Мечникова забезпечений навчальними корпусами, комп'ютерними класами, спеціалізованими аудиторіями з мультимедійним обладнанням, лабораторіями, науковою бібліотекою та відповідною соціально-побутовою інфраструктурою. Для реалізації ОПП на факультеті гідрометеорології і екології використовуються 4 комп'ютерні класи із загальною кількістю понад 20 персональних комп'ютерів; бібліотечний фонд налічує понад 520 тис. примірників, читальні зали розраховані на 305 місць. Наукова бібліотека ОНУ забезпечує доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, зокрема Scopus і Web of Science (https://onu.edu.ua/uk/science/scientific-library). Навчально-методичні матеріали освітніх компонентів розміщуються у відкритому доступі в електронному репозитарії ОНУ (https://dspace.onu.edu.ua/home), що забезпечує здобувачам доступ до навчальної та наукової літератури. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ безпосередньо ознайомилася з аудиторіями та лабораторіями факультету, а також умовами проживання здобувачів у гуртожитках, спортивними залами та басейном, що підтвердило наявність належної навчальної і соціально-побутової інфраструктури. Фінансове забезпечення реалізації ОПП здійснюється в межах загальної фінансово-господарської діяльності ОНУ. Фінансові ресурси спрямовуються на оплату праці НПП, утримання та експлуатацію навчальних приміщень і лабораторій, придбання й оновлення обладнання та комп'ютерної техніки, забезпечення доступу до інформаційних ресурсів, обслуговування освітньої інфраструктури та створення безпечних умов навчання. Навчально-методичне забезпечення ОП загалом створює умови для досягнення цілей і більшості програмних результатів навчання, оскільки ОК забезпечені конспектами лекцій, методичними рекомендаціями та доступом до науково-інформаційних ресурсів. Зокрема, для багатьох ОК, які забезпечують ПР03 щодо використання сучасних комп'ютерних технологій для збирання, оброблення та аналізу екологічної інформації, не конкретизовано спеціалізоване ПЗ або цифрові інструменти; також потребує додаткового обґрунтування досягнення ПР12 щодо використання відновлюваних джерел енергії та ресурсо- й енергозберігаючих технологій з огляду на зміст навчальних матеріалів. У ВСО зазначено загальну задоволеність здобувачів освітньою, інформаційною та консультативною підтримкою, однак окремих результатів опитування щодо матеріально-технічного і навчально-методичного забезпечення саме цієї ОПП та прикладів реагування ЗВО на такі результати не наведено. Отже, ЕГ підтверджує наявність матеріальних, інформаційних, навчально-методичних та фінансових ресурсів, необхідних для реалізації ОПП, однак вважає недостатньо доведеною предметну прив'язку матеріально-технічного і програмного забезпечення до окремих ОК і ПРН, а також недостатньо конкретизованим фінансування оновлення ресурсної бази саме цієї ОПП та системність моніторингу задоволеності здобувачів ресурсним забезпеченням.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової

діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Викладачам і здобувачам ОПП забезпечено доступ до навчальної, наукової, інформаційної та соціально-побутової інфраструктури ОНУ. Здобувачі можуть користуватися комп'ютерними класами, лабораторіями, спеціалізованими аудиторіями, спортивними залами, басейном, їдальнею, бібліотечними ресурсами та міжнародними наукометричними базами. Наукова бібліотека ОНУ забезпечує доступ до міжнародних наукометричних і повнотекстових ресурсів, зокрема Scopus, Web of Science та ресурсів провідних міжнародних видавництв; інформація про доступні бази даних і сервіси розміщена на офіційному сайті Наукової бібліотеки ОНУ. Інформаційна підтримка здобувачів здійснюється також через офіційний сайт ОНУ та інші електронні ресурси університету, що забезпечує відкритий доступ до актуальної інформації щодо освітнього процесу, навчальних і наукових можливостей. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами було підтверджено, що вони поінформовані про наявну інфраструктуру, можливості її використання та порядок доступу до відповідних ресурсів. Це свідчить не лише про формальну наявність інфраструктури, а й про її фактичну доступність для учасників освітнього процесу. Інформація про наукові й інформаційні ресурси розміщена на сторінці Наукової бібліотеки ОНУ (https://lib.onu.edu.ua/). Інформаційна підтримка здобувачів здійснюється також через офіційний сайт ОНУ (https://onu.edu.ua/uk/) та електронні ресурси університету. Це свідчить про наявність відкритих каналів інформування щодо доступних ресурсів. В ОНУ функціонує відкритий електронний репозитарій, у якому розміщуються навчально-методичні та наукові матеріали. Доступ до цих ресурсів мають як здобувачі, так і викладачі, що забезпечує можливість використання навчальної, методичної та наукової літератури під час освітнього процесу й самостійної роботи. ЕГ оцінює наявність відкритого репозитарію та доступу до міжнародних інформаційних ресурсів як належну складову інформаційного забезпечення ОПП.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

В ОНУ проводяться опитування здобувачів вищої освіти відповідно до «Положення про опитування учасників освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_pro_opytuvannya_final2023.pdf). Опитування здобувачів вищої освіти здійснюється кожного навчального року щонайменше один раз на рік. Результати опитувань оприлюднюються на сторінці освітніх програм факультету (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/spetsialnosti-ta-osvitni-prohramy-fges). У ВСО зазначено, що результати зворотного зв'язку від здобувачів та інших стейкхолдерів враховуються під час щорічного перегляду змісту ОК, робочих програм і методичних матеріалів. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ підтвердила факт їх участі в опитуваннях та поінформованість щодо можливості надавати пропозиції. Водночас у матеріалах ВСО та під час зустрічі ЕГ зі здобувачами недостатньо конкретизовано приклади змін, внесених до ОПП або окремих ОК безпосередньо за результатами конкретного опитування, тому механізм врахування студентського зворотного зв'язку потребує доопрацювання. Безпека освітнього середовища забезпечується нормативними та організаційними заходами. Університетом діють Правила внутрішнього трудового розпорядку (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd_2020_dodatok4.pdf) та Положення про організацію інклюзивної освіти (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_pro_organizatsiyu_inklyuzyvnogo_navchannya.pdf), якими регламентовано безпечні умови перебування та захист прав учасників освітнього процесу. Навчальний корпус факультету гідрометеорології і екології обладнаний укриттям, що використовується під час повітряних тривог, а також функціонує соціально-психологічна підтримка здобувачів. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ ознайомилася з відповідною інфраструктурою, що підтвердило наявність умов для фізичної безпеки та організації навчання в умовах воєнного стану. Щодо проблем фізичного та ментального здоров'я здобувачів, у ВСО не наведено узагальнених даних про найбільш поширені звернення або результати системного моніторингу саме серед здобувачів цієї ОПП. Натомість підтверджено наявність соціально-психологічної служби ОНУ, яка забезпечує консультативну та психологічну підтримку здобувачів. ЕГ позитивно оцінює наявність відповідних сервісів і безпекової інфраструктури, водночас вважає доцільним посилити системне вивчення проблем фізичного та ментального здоров'я здобувачів саме цієї ОПП та документування результативності заходів підтримки.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Комунікація зі здобувачами ОПП здійснюється через деканат факультету гідрометеорології і екології, кафедри, безпосереднє спілкування з викладачами, офіційний сайт ОНУ, електронні освітні ресурси та месенджери. Здобувачі отримують зворотний зв'язок щодо результатів навчання та, за потреби, рекомендації викладачів; індивідуальна робота зі студентами використовується також для консультативної підтримки. Для оперативного інформування за окремими ОК створюються групи у месенджерах, а інформація щодо контрольних заходів розміщується на платформі Moodle ОНУ. За результатами опитування (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/fges/spec-ta-osvit-prog/opytuvanya/spec-g2/G2-mag-analitychnyi-zvit-2025-zdobuvachi.pdf), здобувачі задоволені рівнем інформування, що дає підстави оцінювати існуючу комунікацію як ефективну. Конкретних прикладів виявлених недоліків у комунікації та управлінських рішень не виявлено.

Освітня, організаційна, інформаційна та консультативна підтримка реалізується через деканат, кафедри, викладачів, офіційний сайт ОНУ, електронний репозитарій, Moodle та доступ до бібліотечних і наукових ресурсів. Соціальна та психологічна підтримка забезпечується відповідними службами університету, зокрема соціально-психологічною службою ОНУ (https://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service). За опитувань здобувачі ОПП загалом задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки. Підтримка осіб з особливими освітніми потребами регламентується Положенням про організацію інклюзивної освіти (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_pro_organizatsiyu_inklyuzyvnogo_navchannya.pdf?utm_source=chatgpt.com). Під час огляду матеріально технічної бази ЕГ переконалась що корпус факультету на вул. Львівській, 15 обладнаний пандусом, ліфтом і санвузлом для осіб з особливими потребами; за необхідності може поєднуватися очна та дистанційна форми навчання. Інформація про доступність інфраструктури представлена на сторінці ОНУ для осіб з особливими освітніми потребами. Випадків, які потребували створення спеціальних умов саме для здобувачів цієї ОПП, не було. Достатність підтримки дистанційного навчання підтверджується використанням Moodle, електронного репозитарію для доступу до навчально-методичних матеріалів, електронних каналів комунікації та месенджерів для оперативної взаємодії зі здобувачами. У Таблиці 1 Moodle зазначено як ресурс забезпечення всіх ОК, а в умовах воєнного стану електронне навчання визначено ЗВО як важливий механізм забезпечення доступності освітнього процесу. Не виявлено механізму технічної підтримки користувачів Moodle, порядок реагування на технічні проблеми та результати окремого оцінювання здобувачами якості дистанційного навчання. Доведено наявність соціально-психологічної підтримки, однак конкретних прикладів допомоги здобувачам цієї ОП не було.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В ОНУ створено комплекс умов для навчання осіб з особливими освітніми потребами, який охоплює фізичну доступність, організаційну адаптацію освітнього процесу, психологічний супровід і соціальну підтримку. На офіційній сторінці університету щодо умов доступності (https://onu.edu.ua/uk/infostud/umovy-dlya-navchanya-osib-z-osoblyvymy-osvitnimy-potrebamy), зазначено можливість організації занять у доступних приміщеннях, навчання за індивідуальним графіком, залучення студентів-волонтерів та психологічної служби (https://onu.edu.ua/uk/infostud/psy-service). Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ безпосередньо переконалася у наявності пандусів, ліфта та санітарно-побутових приміщень, пристосованих для маломобільних осіб, у корпусі факультету, що підтверджує не лише нормативне декларування, а й фактичну реалізацію принципів доступності. Організаційні засади такої підтримки закріплені у внутрішніх нормативних документах ОНУ, зокрема у документах щодо організації освітнього процесу та інклюзивної освіти, розміщених у розділі «Офіційні документи» ОНУ (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). За потреби здобувачам може бути забезпечено індивідуальний графік або поєднання очної та дистанційної форм навчання. Соціальна підтримка здобувачів в ОНУ регламентується Положенням про стипендіальне забезпечення учасників освітнього процесу (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_stypendia.pdf), яким визначено порядок призначення академічних і соціальних стипендій. Зокрема, соціальні стипендії передбачені для окремих категорій здобувачів, визначених чинним законодавством, що є одним із механізмів забезпечення соціальної доступності вищої освіти. Експертна група позитивно оцінює наявність поєднаних інфраструктурних, організаційних, психологічних і соціальних механізмів підтримки. За матеріалами ВСО, на цій ОП не було здобувачів, для яких виникала потреба в індивідуальному адаптуванні умов навчання. Водночас ЕГ підтвердила наявність у ЗВО необхідних організаційних, інфраструктурних і соціальних механізмів, що дає підстави оцінити готовність університету до забезпечення права на освіту осіб з особливими освітніми потребами як належну.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В ОНУ нормативно врегульовано питання запобігання корупції та реагування на конфліктні ситуації, зокрема випадки дискримінації, порушення прав учасників освітнього процесу та інші ситуації, що можуть впливати на безпечність освітнього середовища. В університеті діють «Положення про політику та порядок врегулювання конфліктних ситуацій в ОНУ імені І. І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-regulirovanie-kofliktov.pdf), «Антикорупційна програма ОНУ» (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/inshe/5880-antikoruptsijne-zakonodavstvo) та Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf). В університеті призначено уповноважену особу з питань запобігання корупції, що забезпечує організаційний механізм реалізації відповідної політики. У ВСО також зазначено, що діяльність ОНУ ґрунтується на принципах відкритості, рівності прав і можливостей, толерантності та недискримінації. Доступність процедур забезпечується їх оприлюдненням на офіційному сайті ОНУ та діючими каналами зворотного зв'язку. На ОП систематично проводяться опитування здобувачів, результати яких розміщуються на сторінці освітніх програм факультету та використовуються для виявлення недоліків і оцінювання якості освітнього процесу. Під час зустрічі ЕГ здобувачі підтвердили обізнаність із можливістю участі в опитуваннях, надання зворотного зв'язку та звернення до представників факультету у разі проблемних чи конфліктних ситуацій, що підтверджує фактичну доступність відповідних механізмів. Під час реалізації ОП випадків корупційних порушень, цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій або конфлікту інтересів під час контрольних заходів, які потребували б застосування

передбачених процедур, не зафіксовано. Органи студентського самоврядування мають нормативно визначені можливості брати участь у вирішенні питань, пов'язаних з організацією освітнього процесу та захистом інтересів здобувачів. Згідно зі Статутом ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf), студентське самоврядування бере участь в обговоренні питань удосконалення освітнього процесу, процедурах забезпечення якості, формує студентське представництво у керівних органах університету; представники студентства входять до складу вчених рад факультетів та університету. Оскільки на ОПП не зафіксовано конфліктних ситуацій, що потребували формального врегулювання, прикладів залучення студентського самоврядування до їх вирішення не було. ЕГ оцінює наявні антикорупційні та конфліктно-регулятивні механізми як нормативно врегульовані й доступні; їх дієвість підтверджується поінформованістю здобувачів і наявністю каналів зворотного зв'язку.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку про високий рівень відповідності ОП вимогам Критерію 7. Повна відповідність за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4 та 7.5. За підкритерієм 7.2 здобувачам і НПП забезпечено вільний доступ до навчальної, лабораторної, інформаційної та соціально-побутової інфраструктури, бібліотечних фондів, електронного репозитарію, міжнародних наукометричних ресурсів та системи дистанційного навчання Moodle. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ підтвердила наявність комп'ютерних класів, лабораторій, спеціалізованих аудиторій, укриття, гуртожитків, спортивної інфраструктури та інших ресурсів, необхідних для реалізації освітнього процесу. За підкритерієм 7.3 в ОНУ функціонують механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної, психологічної та соціальної підтримки здобувачів; під час зустрічей здобувачі підтвердили доступність комунікації з викладачами й адміністрацією. За підкритерієм 7.4 університет створив належні умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами: наявні пандуси, ліфт, адаптовані санітарні приміщення та інші елементи безбар'єрної інфраструктури, що було безпосередньо підтверджено ЕГ під час огляду. За підкритерієм 7.5 в університеті нормативно врегульовано процедури запобігання та реагування на конфліктні ситуації, дискримінацію, булінг, сексуальні домагання, корупційні ризики та порушення академічної доброчесності; здобувачі обізнані з можливими каналами звернення та механізмами захисту своїх прав. Часткова відповідність за підкритеріями 7.1 та 7.3 у частині оцінювання якості ресурсного забезпечення. За підкритерієм 7.1 матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення загалом є достатнім для досягнення цілей ОПП і більшості ПРН, однак його представлення у розрізі окремих ОК є нерівномірним: для частини компонентів наведено переважно загальне мультимедійне забезпечення, тоді як зв'язок конкретного обладнання, цифрових інструментів і ресурсів із досягненням окремих ПРН простежується недостатньо чітко. Відсутність спеціалізованого програмного забезпечення ЕГ не вважає суттєвим недоліком, оскільки на ОПП відсутні освітні компоненти, для реалізації яких таке програмне забезпечення є обов'язковим; водночас його впровадження могло б розширити можливості практичної підготовки здобувачів. За підкритерієм 7.3 потребує посилення документування результатів студентських опитувань саме щодо якості матеріально-технічного, програмного та навчально-методичного забезпечення. Загальний висновок за критерієм 7. ЕГ дійшла висновку, що ОП загалом відповідає вимогам Критерію 7, а недоліки не впливають на можливість досягнення цілей ОП. Позитивні практики за Критерієм 7: Наявний відкритий електронний репозитарій університету, доступ здобувачів і НПП до Scopus та Web of Science, функціонування соціально-психологічної підтримки, а також наявність нормативно врегульованих процедур захисту прав учасників освітнього процесу.

Недоліки

1. Недостатньо конкретизовано матеріально-технічне та програмне забезпечення в розрізі окремих ОК, зокрема не наведено повного переліку обладнання і ПЗ із зазначенням їх використання для досягнення конкретних ПРН. 2. Недостатньо простежується зв'язок між наявними ресурсами та досягненням окремих програмних результатів навчання, зокрема ПР03 і ПР12. 3. Не наведено достатніх доказів системного оцінювання задоволеності здобувачів саме матеріально-технічним і навчально-методичним забезпеченням ОП та конкретних управлінських рішень, прийнятих за результатами таких опитувань. 4. Адресна соціальна й технічна підтримка здобувачів документується недостатньо системно; у наданих матеріалах не наведено конкретних прикладів звернень, способів реагування та результатів наданої допомоги.

Рекомендації

1. До початку 2027/2028 н.р. гаранту ОП спільно з відповідними кафедрами систематизувати матеріально-технічне та програмне забезпечення ОП шляхом формування переліку «ОК – обладнання/ПЗ – ПРН» із зазначенням наявних ресурсів, року їх придбання або оновлення та фактичного використання в освітньому процесі. 2.Починаючи з 2026/2027 н.р. включити до опитувань здобувачів окремий блок щодо задоволеності матеріально-технічним, програмним та навчально-методичним забезпеченням ОП, аналізувати результати не рідше одного разу на рік і документувати прийняті за ними рішення. 3. До наступного перегляду ОПП забезпечити чітке підтвердження досягнення програмних результатів навчання через уточнення змісту відповідних ОК, видів навчальної діяльності,

цифрових інструментів, спеціалізованого ПЗ та/або матеріально-технічних ресурсів, що використовуються для формування цих результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Розроблення, затвердження та перегляд ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» здійснюються відповідно до визначених в ОНУ імені І. І. Мечникова процедур. Основними нормативними документами є Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/pro-osvitni-programy-pidgotovky-zdobuvachiv-vyshchoi-ta-fakhovoi-peredvyshchoi-osvity2024.pdf) та Положення про гаранта та робочу групу освітньої програми (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/pro-garanta-ta-robochu-grupu-osvitnoi-programy.pdf). Інші локальні нормативні документи університету доступні на офіційному вебсайті в розділі «Офіційні документи» (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). За інформацією, наведеною у відомостях самооцінювання та під час організаційної зустрічі з гарантом, експертна група дізналася, що ОПП започатковано у 2016 році, а зміни до неї вносилися у 2018–2024 роках. Чинну редакцію ОПП розглянуто та затверджено Вченою радою ОНУ імені І. І. Мечникова 20.06.2025 року (протокол № 49-02). У 2024 році наказом ректора сформовано робочу групу з перегляду ОПП із залученням здобувачів та інших заінтересованих сторін. Чинна редакція ОПП пройшла внутрішню експертизу навчально-методичної комісії факультету гідрометеорології і екології, незалежних експертів та Науково-методичної ради університету. Після обговорення зміни розглядалися на факультетському й університетському рівнях та затверджувалися Вченою радою. За результатами перегляду уточнено зміст обов'язкових освітніх компонентів і перелік первинних посад випускників. Також обговорювалися питання захисту довкілля в регіонах України в умовах бойових дій. Зауваження внутрішніх експертів щодо формулювання мети ОПП та окремих фахових компетентностей були враховані під час її доопрацювання.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти мають можливість долучатися до обговорення ОПП та подавати пропозиції щодо її змісту. Під час зустрічі зі студентським самоврядуванням ЕГ підтвердила, що здобувачі можуть передавати свої пропозиції через відповідні органи студентського самоврядування. Право студентського самоврядування брати участь у забезпеченні якості освіти та вносити пропозиції щодо навчальних планів і програм передбачено Статутом ОНУ імені І. І. Мечникова (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf). Представники студентського самоврядування також входять до складу вчених рад факультетів та університету. У межах забезпечення якості освітнього процесу проводяться опитування здобувачів щодо якості викладання освітніх компонентів. За інформацією ЗВО, результати опитувань свідчать про задоволеність здобувачів; анкети й аналітичні матеріали оприлюднюються на офіційному вебсайті університету в розділі «Спеціальності та освітні програми» відповідного факультету. Гарант ОПП використовує результати опитувань під час формування пропозицій щодо її вдосконалення (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/spetsialnosti-ta-osvitni-prohramy-fges). Водночас експертна група бере до уваги невелику чисельність здобувачів за спеціальністю, що об'єктивно обмежує масштаб залучення та кількість відповідей, які можуть бути отримані в межах опитувань. За таких умов особливого значення набувають безпосереднє спілкування зі здобувачами та індивідуальне обговорення їхніх пропозицій.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

До розроблення та перегляду ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» залучаються роботодавці та інші зовнішні стейкхолдери, зокрема фахівці-практики екологічного профілю, представники органів державної влади та науково-дослідних установ. У засіданнях робочої групи брали участь директор НВК «УкрЕкоПром» В. І. Данкевич і директор ТОВ «Центр екологічної безпеки» В. Г. Соловйов, які надавали пропозиції щодо змісту програми та практичних кейсів, необхідних для підготовки здобувачів. Зокрема, за пропозиціями роботодавців було розширено тематику кваліфікаційних робіт магістрів, а В. Г. Соловйов наголошував на важливості підготовки фахівців, здатних застосовувати міжнародні екологічні стандарти на підприємствах. Голова ГО «Екологічні новини» О. В. Машкова запропонувала посилити освітню складову, пов'язану з управлінням відходами. Зовнішні

стейкхолдери долучаються до перегляду ОПП через участь у роботі проєктної групи, рецензування програми, засіданнях кафедри та керівництво практиками. Серед залучених організацій зазначено Державну екологічну інспекцію, профільні басейнові управління та екологічні підприємства. На запит експертної групи № 4 та № 5 ЗВО надав підтверджуючі документи щодо проходження практик і відвідування підприємств, а також інші матеріали, що засвідчують взаємодію з потенційними роботодавцями. За рекомендаціями роботодавців до програми вносилися зміни, спрямовані на посилення практичної підготовки у сферах екологічного моніторингу та оцінки впливу на довкілля (ОВД). Залучення роботодавців до процедур забезпечення якості узгоджується з нормативними документами університету, зокрема Положенням про опитування учасників освітнього процесу в ОНУ (). Під час зустрічі № 6 стейкхолдери підтвердили, що вони проходили опитування. Наведені приклади свідчать про залучення зовнішніх стейкхолдерів до обговорення та вдосконалення змісту ОПП. Водночас систематизація пропозицій роботодавців і документування рішень щодо їх урахування сприятимуть більшій простежуваності їхнього впливу на розвиток освітньої програми.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

В університеті та на кафедрі здійснюється моніторинг працевлаштування й кар'єрного шляху випускників ОПП. За інформацією, отриманою під час зустрічей із цільовими групами та з відомостей самооцінювання, перший випуск за ОПП відбувся у 2018 році (ще за часів Одеського державного екологічного університету до реорганізації та приєднання до ОНУ ім. І.І.Мечникова). Збір інформації про подальше працевлаштування випускників здійснюється підрозділами університету, зокрема відділом сприяння працевлаштуванню випускників та студентів, завідувачем кафедри й гарантом ОПП шляхом безпосередньої комунікації, опитувань, анкетування випускників, зокрема через соціальні мережі, а також підтримання зв'язків через Асоціацію випускників. Під час зустрічі № 7 випускники підтвердили, що регулярно заповнюють опитувальники, які надсилає університет. За інформацією ЗВО, випускники працюють, зокрема, в органах екологічної інспекції, лабораторних центрах, комунальних і приватних підприємствах екологічного спрямування. Серед потенційних сфер працевлаштування також зазначено науково-виробничі підприємства, природоохоронні організації та органи державної влади. Взаємодія з випускниками, за твердженням ЗВО, сприяє пошуку баз практики та залученню практиків до вдосконалення змісту ОПП і викладання окремих освітніх компонентів. Водночас у наданих матеріалах відсутні узагальнені кількісні дані щодо працевлаштування випускників і відповідності їхньої роботи профілю підготовки, а також конкретні приклади змін до ОПП, внесених за результатами опитувань і пропозицій випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Система внутрішнього забезпечення якості ОНУ імені І. І. Мечникова передбачає моніторинг і періодичний перегляд ОПП, внутрішню експертизу проєктів освітніх програм, опитування учасників освітнього процесу та оновлення робочих програм освітніх компонентів і навчально-методичних матеріалів. Зазначені процедури регламентуються локальними нормативними документами університету, зокрема Положенням про освітні програми підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, Положенням про гаранта та робочу групу освітньої програми та Положенням про опитування учасників освітнього процесу, та інші (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). Під час підготовки чинної редакції ОПП зауваження навчально-методичної комісії факультету, незалежних експертів і Науково-методичної ради університету стали підставою для внесення змін до переліку освітніх компонентів та окремих структурних елементів програми. Відповідно до університетського порядку, моніторинг якості ОПП проводиться щороку гарантом і робочою групою з урахуванням результатів опитувань, обговорень із зацікавленими сторонами та аналізу змісту освітніх компонентів; результати узагальнюються й передаються на розгляд відповідних колегіальних органів (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/pro-osvitni-programy-pidgotovky-zdobuvachiv-vyshchoi-ta-fakhovoi-peredvyshchoi-osvity2024.pdf). В ОНУ проводяться опитування здобувачів щодо якості освітньої програми та викладання. Згідно з оприлюдненим порядком, такі опитування мають проводитися щонайменше один раз на навчальний рік із використанням відповідних анкет. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ підтвердила факт їх участі в опитуваннях. Анкети й аналітичні матеріали за ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» другого (магістерського) рівня, зокрема аналітичний звіт за результатами опитування здобувачів за 2025 рік, оприлюднені на сторінці факультету (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/spetsialnosti-ta-osvitni-prohramy-fges). За інформацією ЗВО, результати опитувань свідчать про задоволеність здобувачів якістю викладання; водночас важливим аспектом залишається простежуваність конкретних змін до ОПП, здійснених за результатами зворотного зв'язку. У 2024–2026 роках університет також удосконалював інституційні інструменти забезпечення якості освіти: запроваджував анонімні опитування роботодавців, випускників і науково-педагогічних працівників, розвивав практику створення рад роботодавців на факультетах, удосконалював механізми вільного вибору дисциплін і формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Значна увага приділяється й академічній доброчесності, питання якої врегульовано відповідними університетськими нормативними документами (https://surl.li/xwjtho), які розміщені у вкладці "Академічна доброчесність". Сукупність зазначених процедур і заходів формує нормативне та організаційне підґрунтя для внутрішнього моніторингу, перегляду й удосконалення ОПП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» проходить акредитацію за стандартною процедурою вперше, тому рекомендацій попередньої акредитації саме цієї програми немає. Водночас у відомостях самооцінювання описано врахування рекомендацій експертних груп та галузевих експертних рад, отриманих під час акредитацій інших ОП ОНУ ім. І.І. Мечникова у 2024–2026 рр. Зокрема, університет розпочав створення рад роботодавців; оновив положення про освітні програми та про гаранта й робочу групу; запровадив загальноуніверситетський каталог вибіркових дисциплін; удосконалив документи щодо академічної доброчесності, рейтингування НПП та індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Ці заходи мають інституційний характер і створюють умови для поліпшення управління якістю ОПП. Оскільки програма акредитується вперше, оцінювання її власного реагування на попередні акредитаційні рекомендації не застосовується; доречно оцінювати, наскільки ОПП використовує оновлені загальноуніверситетські механізми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В ОНУ імені І. І. Мечникова функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, яка передбачає розподіл функцій між гарантом ОПП, робочою групою, науково-педагогічними працівниками, факультетськими й університетськими навчально-методичними органами та профільними структурними підрозділами університету. Основні процедури розроблення, моніторингу й перегляду освітніх програм визначено в Положенні про освітні програми підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (https://surl.li/aqjvkc) та Положенні про гаранта та робочу групу освітньої програми (https://surl.li/ilzgny) та іншими локальними нормативними документи університету, які доступні на офіційному вебсайті (https://surl.li/gbetmb). Гарант і робоча група координують підготовку пропозицій щодо вдосконалення ОПП, викладачі забезпечують оновлення змісту освітніх компонентів і навчально-методичних матеріалів, а навчально-методичні комісії та Науково-методична рада здійснюють експертизу програми. Рішення щодо затвердження ОПП та змін до неї ухвалюються у встановленому університетом порядку. Формуванню культури якості сприяє залучення до перегляду ОПП представників студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти, роботодавці та інших зовнішніх стейкхолдерів. Під час акредитаційної експертизи підтверджено проведення опитувань щодо якості викладання та можливість подання студентських пропозицій. Роботодавці долучаються до роботи групи, рецензування ОПП і обговорення практичної підготовки. Їхні пропозиції враховано, зокрема, у розширенні тематики кваліфікаційних робіт і посиленні уваги до управління відходами, екологічного моніторингу та оцінки впливу на довкілля. Важливим складником культури якості є дотримання принципів академічної доброчесності. В університеті відповідні питання врегульовано Кодексом академічної доброчесності та іншими нормативними документами, актуальні редакції яких оприлюднюються в розділі «Центр забезпечення якості освіти»(https://surl.li/oihlwm). За наданою інформацією, питання академічної доброчесності перебувають у полі уваги університету та кафедри, а відповідні нормативні вимоги є складником організації освітнього процесу. У 2024–2026 роках університет удосконалив загальноуніверситетські механізми забезпечення якості за результатами акредитації інших ОПП: оновив нормативну базу, покращив умови вибору дисциплін, розпочав створення рад роботодавців і розширив практику опитувань стейкхолдерів. Оскільки ця ОПП акредитується вперше, оцінити реагування на попередні рекомендації неможливо. Водночас не завжди простежується зв’язок між пропозиціями стейкхолдерів, результатами опитувань і конкретними змінами до ОПП. Подальшому вдосконаленню сприятимуть систематичне документування пропозицій і рішень, визначення відповідальних за їх реалізацію та інформування стейкхолдерів про результати. З огляду на невелику кількість здобувачів особливого значення набуває безпосередній зворотний зв’язок.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку, що ОНУ імені І. І. Мечникова загалом забезпечує функціонування процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП «Технології захисту навколишнього середовища» та створює умови для її перегляду й удосконалення. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОПП регламентовані університетськими нормативними документами. До цих процесів залучаються гарант і робоча група ОПП, здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування, роботодавці, випускники та інші заінтересовані сторони. Повна відповідність за підкритеріями: 8.1, 8.3, 8.5, 8.6, 8.7 — наявні нормативно визначені процедури розроблення та перегляду ОПП, підтверджено залучення роботодавців до обговорення її змісту, функціонує система внутрішнього моніторингу якості, а також здійснюється вдосконалення загальноуніверситетських механізмів забезпечення якості. Оскільки ОПП проходить акредитацію вперше, рекомендації попередньої акредитації саме цієї програми відсутні. Часткова відповідність за підкритеріями: 8.2, 8.4 — попри наявність каналів залучення здобувачів і випускників до забезпечення якості ОПП, потребують удосконалення документування результатів розгляду їхніх пропозицій та підтвердження впливу зворотного зв’язку на зміст програми. Також відсутні узагальнені кількісні дані щодо працевлаштування випускників і відповідності їхньої роботи профілю підготовки, а

також конкретні приклади використання цієї інформації під час перегляду ОПП. Загальний висновок за критерієм 8. Виявлені недоліки стосуються переважно систематизації інформації та документального підтвердження результативності наявних механізмів забезпечення якості, а не відсутності відповідних процедур. Для подальшого вдосконалення рекомендовано запровадити єдиний механізм фіксації пропозицій стейкхолдерів, рішень щодо їх урахування та змін до ОПП, а також налагодити регулярну взаємодію робочої групи з відділом сприяння працевлаштуванню випускників та студентів для узагальнення й використання інформації про кар'єрний шлях випускників. З огляду на наведені факти ОПП загалом відповідає вимогам Критерію 8 за рівнем В. Позитивні практики за критерієм 8: 1. Наявність нормативно врегульованих процедур розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм. 2.Залучення роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів до роботи над ОПП, рецензування та формування пропозицій щодо посилення практичної підготовки. 3.Удосконалення загальноуніверситетських механізмів забезпечення якості за результатами акредитацій інших освітніх програм, зокрема оновлення нормативної бази та розвиток взаємодії з роботодавцями.

Недоліки

1. В закладі передбачено формальні канали участі здобувачів у вдосконаленні освітньої програми. З огляду на малу чисельність контингенту важливо забезпечувати безпосередній зворотний зв'язок зі здобувачами, а також чіткіше документувати результати розгляду їхніх пропозицій і повідомляти про їх урахування під час перегляду ОПП. 2. Практика моніторингу кар'єрного шляху випускників описана загально: відсутні узагальнені дані про працевлаштування, методика й періодичність збору інформації та приклади використання результатів для вдосконалення програми. 3. Інформація про окремі результати моніторингу й рішення за їх підсумками представлена не систематизовано. Зазначені недоліки стосуються повноти документування та доказовості ефективності процедур.

Рекомендації

1. Гаранту ОПП і робочій групі протягом наступного циклу перегляду програми вести таблицю зворотного зв'язку: пропозиція здобувача/випускника/роботодавця, дата й джерело, рішення робочої групи, обґрунтування врахування або відхилення та відповідна зміна в ОПП. Робочій групі разом із факультетом запровадити регулярне узагальнення даних про кар'єрний шлях випускників (канали збору інформації, періодичність, типові сфери зайнятості, відповідність роботи профілю підготовки) та використовувати результати під час перегляду ОПП. З огляду на те, що в університеті збір інформації про працевлаштування випускників здійснює відділ сприяння працевлаштуванню випускників та студентів, доцільно передбачити взаємодію робочої групи ОПП і факультету з відповідним структурним підрозділом для отримання, систематизації та використання цих даних під час удосконалення освітньої програми. 2. За результатами опитувань здобувачів, випускників і роботодавців протягом періоду 2027–2028 навчального року готувати короткий аналітичний звіт із конкретними рішеннями, відповідальними та строками виконання; повідомляти учасникам про враховані пропозиції. 3. Продовжити практику внутрішньої експертизи ОПП із фіксацією зауважень та способів їх усунення.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки учасників освітнього процесу в ОНУ імені І. І. Мечникова визначені системою внутрішніх нормативних документів. До основних належать Статут ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/statut-onu-2017.pdf), Положення про організацію освітнього процесу (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf), Положення про освітні програми (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog_2022.pdf), Колективний договір на 2026–2029 рр., Правила внутрішнього трудового розпорядку (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/kd_2020_dodatok4.pdf) та Кодекс академічної доброчесності (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf). Сукупність цих документів охоплює організацію освітнього процесу, права та відповідальність його учасників, правила академічної поведінки, порядок формування індивідуальної траєкторії та внутрішні процедури ЗВО. Нормативні документи оприлюднені у відкритому доступі в розділі «Офіційні документи» ОНУ (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents), що забезпечує можливість їх вільного перегляду здобувачами, НПП та іншими заінтересованими сторонами.

Інформація, безпосередньо пов'язана з реалізацією ОПП «Технології захисту навколишнього середовища», додатково розміщена на сторінці освітніх програм факультету (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/spetsialnosti-ta-osvitni-prohramy-fges), де оприлюднено ОПП, навчальні плани та матеріали обговорення ОП. За результатами аналізу ЕГ вважає, що основні правила та процедури сформульовані достатньо чітко, структуровано та охоплюють ключові права й обов'язки учасників освітнього процесу. Їх доступність забезпечується відкритим розміщенням на офіційному сайті та сторінках факультету. Водночас у ВСО не наведено окремих доказів системного оцінювання того, наскільки здобувачі фактично орієнтуються у змісті всіх зазначених нормативних документів, тому цей аспект було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

В університеті функціонує кілька каналів отримання зауважень і пропозицій до ОПП. Проєкт ОПП оприлюднюється для громадського обговорення на сторінці освітніх програм факультету (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/spetsialnosti-ta-osvitni-prohramy-fges). Крім того, здобувачі та випускники залучаються до засідань робочої групи, беруть участь у щорічних опитуваннях і можуть надавати пропозиції щодо змісту ОП та окремих ОК. Право здобувачів на внесення таких пропозицій передбачено Положенням про освітні програми ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog_2022.pdf). У ВСО наведено конкретні приклади участі магістрантів у засіданнях робочої групи та зазначено, що їхні пропозиції щодо змісту ОПП і співвідношення аудиторної та самостійної роботи були враховані. Опрацювання отриманих пропозицій здійснюється через робочу групу ОПП та гаранта, який узагальнює пропозиції від кафедр, викладачів та інших стейкхолдерів і виносить їх на розгляд. Зміни, сформовані за результатами обговорення, розглядаються навчально-методичною комісією факультету, навчально-методичною радою університету та затверджуються Вченою радою ОНУ. У ВСО наведено приклади врахування пропозицій зовнішніх стейкхолдерів: за рекомендацією голови ГО «Екологічні новини» О.В. Машкової посилено напрям управління промисловими і побутовими відходами, а за пропозиціями роботодавців розширено тематику кваліфікаційних робіт магістрів. Разом з тим ЕГ вважає доцільним більш системно документувати весь ланцюг «пропозиція – розгляд – прийняте рішення – внесена зміна/обґрунтоване відхилення» та оприлюднювати результати обговорення, що підвищить прозорість процедури врахування пропозицій стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Основна інформація про ОПП «ТЗНС» розміщена на сторінці освітніх програм факультету (https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fges/spetsialnosti-ta-osvitni-prohramy-fges), де оприлюднено чинну ОПП, навчальний план, матеріали громадського обговорення, результати обговорення та анкети/результати опитувань. Сторінка має структуровані розділи за спеціальностями й рівнями освіти та станом на 18.10.2026 оновлювалася. У ВСО саме ця сторінка визначена як основне джерело відкритої інформації про ОПП та навчальні плани. Під час перевірки сайту вся необхідна інформація про ОПП була доступною для пошуку, водночас у ВСО та при проведенні зустрічей не виявлено окремих даних щодо випадків, коли заінтересовані сторони мали труднощі з навігацією або пошуком матеріалів на сайті. Порядок розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітніх програм в ОНУ визначений «Положенням про освітні програми підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти в ОНУ імені І. І. Мечникова». Документ передбачає здійснення процедур щодо освітніх програм із дотриманням принципів прозорості та публічності (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-osvit-prog_2022.pdf). Нормативні документи, що регламентують освітній процес і внутрішнє забезпечення якості, також систематизовані на сторінках Науково-методичної ради та Центру забезпечення якості освіти ОНУ (https://onu.edu.ua/uk/geninfo/tsentr-zabezpechennia-iakosti-osvity). Окремого внутрішнього регламенту, який визначав би відповідальних осіб, періодичність і строки оновлення інформації про ОП на вебсайті, у наданих матеріалах не наведено. Водночас регулярне оновлення сторінки ОПП, розміщення актуальних редакцій освітніх програм, навчальних планів і результатів їх обговорення свідчить про функціонування механізму підтримання інформації в актуальному стані. Оприлюднення анкет для НПП, випускників і роботодавців та аналітичного звіту за результатами опитування здобувачів цієї ОПП додатково забезпечує відкритість процедур внутрішнього моніторингу якості програми (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/center-yakosti/Rezultaty_opytuvannia_Menedgment_PhD.pdf)
Аналіз ЕГ засвідчив, що оприлюднена на вебсайті інформація щодо назви ОПП, спеціальності G2 «Технології захисту навколишнього середовища», другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації та навчального плану узгоджується з матеріалами ВСО. Розбіжностей або недостовірної інформації, яка могла б вводити в оману вступників чи здобувачів вищої освіти, ЕГ не виявила. На сторінці окремо розмежовано чинну ОПП, її проєкт для громадського обговорення та відповідні навчальні плани, що сприяє коректному інформуванню заінтересованих сторін. Експертна група вважає інформаційне наповнення сторінки ОПП загалом достатнім і

достовірним, водночас доцільним є формалізація процедур оновлення інформації та чітке представлення каналу технічного зворотного зв'язку для користувачів сайту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертна група дійшла висновку про високий рівень відповідності освітньої програми вимогам Критерію 9. Повна відповідність за підкритеріями 9.1 та 9.3. За підкритерієм 9.1 права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чітко визначені у внутрішніх нормативних документах ОНУ, які перебувають у відкритому доступі на офіційному вебсайті університету. Нормативна база охоплює організацію освітнього процесу, формування індивідуальної освітньої траєкторії, дотримання академічної доброчесності та інші аспекти взаємодії учасників освітнього процесу. За підкритерієм 9.3 університет забезпечує оприлюднення актуальної та достовірної інформації про ОПП, навчальні плани, робочі програми освітніх компонентів, а також іншої інформації, необхідної вступникам, здобувачам та іншим заінтересованим сторонам. ЕГ не виявила розбіжностей або недостовірних відомостей щодо ОПП, які могли б вводити вступників чи здобувачів в оману. Фактичне оновлення сторінки ОПП та розміщення актуальних редакцій документів свідчать про підтримання інформації в актуальному стані. Часткова відповідність за підкритерієм 9.2. У ЗВО створено можливості для залучення здобувачів, випускників, роботодавців та інших заінтересованих сторін до перегляду й удосконалення ОПП через участь у робочій групі, опитування та громадське обговорення проєкту освітньої програми. Наявні окремі приклади врахування пропозицій стейкхолдерів у змісті ОПП. Водночас потребує удосконалення системне документування результатів громадського обговорення та забезпечення простежуваності пропозицій за схемою «пропозиція – розгляд – рішення – результат врахування / обґрунтування відхилення». Крім того, у наданих матеріалах не представлено окремого внутрішнього порядку, який визначав би відповідальних осіб, періодичність і строки оновлення інформації про ОП на вебсайті, а також чітко визначеного каналу оперативного технічного зворотного зв'язку для користувачів вебресурсу. Загальний висновок за критерієм 9. Експертна група дійшла висновку, що рівень прозорості, публічності та відкритості інформації про ОПП загалом відповідає вимогам Критерію 9, а виявлені недоліки пов'язані переважно з формалізацією процедур оновлення інформації та документуванням результатів громадського обговорення. Позитивні практики за Критерієм 9: Слід відзначити відкритість нормативної бази університету та доступність документів, що регламентують освітній процес; системне оприлюднення актуальної інформації про ОПП та її навчально-методичне забезпечення; наявність на вебсайті матеріалів для громадського обговорення проєкту ОП; залучення здобувачів, випускників і роботодавців до перегляду програми; наявність конкретних прикладів врахування пропозицій заінтересованих сторін; підтримання актуальності сторінки освітньої програми та відкритість результатів опитувань здобувачів.

Недоліки

1. Недостатньо формалізовано процедуру оновлення інформації на вебсайті: у наданих матеріалах не визначено чітко відповідальних осіб, строки та періодичність актуалізації інформації про ОП. 2. Не представлено окремого та зрозумілого каналу оперативного технічного зворотного зв'язку для повідомлення про помилки, непрацюючі посилання або інші проблеми на вебсайті. 3. Недостатньо системно документуються результати громадського обговорення ОП у форматі «отримана пропозиція – розгляд – прийняте рішення – внесена зміна / обґрунтоване відхилення». 4. Не наведено достатніх доказів системного оцінювання зручності та зрозумілості інформації на сайті для здобувачів, вступників та інших заінтересованих сторін, зокрема щодо пошуку необхідних матеріалів про ОП. 5. Попри наявність прикладів урахування пропозицій стейкхолдерів, простежуваність їхнього впливу на конкретні зміни в ОП потребує посилення та більш відкритого оприлюднення результатів розгляду.

Рекомендації

1. До початку 2027/2028 н.р. формалізувати порядок оновлення інформації про ОП на вебсайті ОНУ, визначивши відповідальних осіб, строки актуалізації та періодичність перевірки змісту сторінки. 2. До кінця 2026/2027 н.р. забезпечити на сторінці ОП зрозумілий канал технічного зворотного зв'язку для повідомлення про непрацюючі посилання, помилки або інші проблеми з доступом до інформації. 3. Під час наступного громадського обговорення ОП запровадити публічну фіксацію результатів розгляду пропозицій у форматі «пропозиція – рішення – спосіб врахування / обґрунтування відхилення» та оприлюднювати таку інформацію на сторінці ОП. 4. Починаючи з 2026/2027 н.р. включити до опитувань здобувачів окремі питання щодо зручності пошуку, зрозумілості та актуальності інформації про ОП на вебсайті, а результати аналізувати не рідше одного разу на рік.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні.**

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проєктування освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	*не застосовується*

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація.**

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	*Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.xlsx*	7FO/wGEfF7N22i+W72H056B+zEGyD2tWm7h+FJkgKvE=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Петрук Роман Васильович

Члени експертної групи

Гребенюк Тетяна Володимирівна

Яніцька Софія Володимирівна